



DEN EUROPÆISKE UNION

EUROPA-PARLAMENTET

RÅDET

**Bruxelles, den 2. april 2019
(OR. en)**

2016/0280 (COD)

PE-CONS 51/19

**PI 33
RECH 97
EDUC 71
COMPET 145
AUDIO 29
CULT 30
DIGIT 38
TELECOM 69
CODEC 439**

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: **EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om ophavsret og
beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af
direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF**

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2019/...

af ...

**om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked
og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1, og artikel 62 og 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²,

efter den almindelige lovgivningsprocedure³, og

ud fra følgende betragtninger:

¹ EUT C 125 af 21.4.2017, s. 27.

² EUT C 207 af 30.6.2017, s. 80.

³ Europa-Parlamentets holdning af 26.3.2019 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af

- (1) Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) foreskriver oprettelse af et indre marked og indførelse af en ordning, der sikrer, at konkurrencen i det indre marked ikke fordrejes. Yderligere harmonisering af medlemsstaternes regler om ophavsret og beslægtede rettigheder bør bidrage til at opnå disse mål.
- (2) De direktiver, der er vedtaget vedrørende ophavsret og beslægtede rettigheder, bidrager til det indre markeds funktion, giver et højt niveau af beskyttelse for rettighedshavere, letter processen for clearing af rettigheder og danner en ramme for udnyttelsen af de værker og andre frembringelser, som er beskyttet af disse rettigheder. Denne harmoniserede retlige ramme bidrager til et velfungerende indre marked og fremmer innovation, kreativitet, investeringer og produktion af nyt indhold, også i det digitale miljø, med henblik på at undgå fragmentering af det indre marked. Den beskyttelse, som den retlige ramme giver, bidrager også til Unionens mål om at respektere og fremme kulturel mangfoldighed og samtidig fremhæve den fælles europæiske kulturarv. Ifølge artikel 167, stk. 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde skal Unionen tage hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats.

- (3) Den hurtige teknologiske udvikling fortsætter med at ændre den måde, hvorpå værker og andre frembringelser skabes, produceres, distribueres og udnyttes. Der dukker hele tiden nye forretningsmodeller og nye aktører op. Den relevante lovgivning skal være fremtidssikret for ikke at begrænse den teknologiske udvikling. De mål og principper, der er fastlagt i Unionens ophavsretlige rammer, er fortsat velfunderede. Der er imidlertid fortsat retsusikkerhed for både rettighedshavere og brugere med hensyn til visse anvendelser af værker og andre frembringelser i det digitale miljø, herunder grænseoverskridende anvendelser. Som angivet i Kommissionens meddelelse af 9. december 2015 med titlen "På vej mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret", er det på nogle områder nødvendigt at tilpasse og supplere den eksisterende EU-ramme for ophavsret og samtidig opretholde et højt beskyttelsesniveau for ophavsret og beslægtede rettigheder. I dette direktiv fastsættes der regler for tilpasningen af visse undtagelser og indskrænkninger til ophavsret og beslægtede rettigheder til digitale og grænseoverskridende miljøer samt foranstaltninger til at lette visse licenspraksisser, navnlig, men ikke kun, hvad angår udbredelsen af værker og andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og tilgængeligheden af audiovisuelle værker online på video on demand-platforme med henblik på at sikre bredere adgang til indhold. Det indeholder også regler, der skal lette anvendelsen af indhold i det offentlige domæne. For at skabe en velfungerende og retfærdig markedsplads for ophavsret bør der også være regler om rettigheder i publikationer, om udbydere af onlinetjenesters anvendelse af værker eller andre frembringelser, når disse udbydere lagrer og giver adgang til indhold uploadet af brugerne, om gennemsigtigheden i ophavsmænds og udøvende kunstneres aftaler og om ophavsmænds og udøvende kunstneres vederlag samt en mekanisme for tilbagekaldelse af rettigheder, som ophavsmænd og udøvende kunstnere har overdraget på et eksklusivt grundlag.

- (4) Dette direktiv bygger på og supplerer reglerne i de gældende direktiver på dette område, navnlig Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF¹, 2000/31/EF², 2001/29/EF³, direktiv 2006/115/EF⁴, direktiv 2009/24/EF⁵, 2012/28/EU⁶ og 2014/26/EU⁷.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/9/EF af 11. marts 1996 om retlig beskyttelse af databaser (EFT L 77 af 27.3.1996, s. 20).

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (Direktivet om elektronisk handel) (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1).

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167 af 22.6.2001, s. 10).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/115/EF af 12. december 2006 om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 28).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/24/EF af 23. april 2009 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EUT L 111 af 5.5.2009, s. 16).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/28/EU af 25. oktober 2012 om visse tilladte anvendelser af forældreløse værker (EUT L 299 af 27.10.2012, s. 5).

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/26/EU af 26. februar 2014 om kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt multiterritoriale licenser for rettigheder til musikværker med henblik på onlineanvendelse i det indre marked (EUT L 84 af 20.3.2014, s. 72).

- (5) Inden for områderne forskning, innovation, uddannelse og bevarelse af kulturarven giver digitale teknologier mulighed for nye former for anvendelse, der ikke klart er omfattet af de eksisterende EU-regler om undtagelser og indskrænkninger. Derudover kan den frivillige karakter af de undtagelser og indskrænkninger, som er fastlagt i direktiv 96/9/EF, 2001/29/EF og 2009/24/EF på disse områder, have en negativ indvirkning på det indre markeds funktion. Dette er især relevant for grænseoverskridende anvendelser, som bliver stadig vigtigere i det digitale miljø. De eksisterende undtagelser og indskrænkninger i EU-retten, som vedrører videnskabelig forskning, innovation, undervisning og bevarelse af kulturarven, bør derfor vurderes på ny i lyset af disse nye anvendelser. Der bør indføres obligatoriske undtagelser eller indskrænkninger for anvendelse af teknologier til tekst- og datamining, illustration i forbindelse med undervisning i det digitale miljø og for bevarelse af kulturarven. De eksisterende undtagelser og indskrænkninger i EU-retten bør fortsat gælde, herunder inden for tekst- og datamining, uddannelse og aktiviteter inden for bevarelse, så længe de ikke begrænser anvendelsesområdet for de obligatoriske undtagelser eller indskrænkninger, som er fastsat i dette direktiv, og som skal gennemføres af medlemsstaterne i deres nationale ret. Direktiverne 96/9/EF og 2001/29/EF bør derfor ændres.

- (6) De undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i dette direktiv, har til formål at skabe en rimelig balance mellem ophavsmænds og andre rettighedshaveres rettigheder og interesser på den ene side og brugernes på den anden side. De kan kun anvendes i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af værker eller andre frembringelser og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser.
- (7) Den beskyttelse af tekniske foranstaltninger, der er fastsat i direktiv 2001/29/EF, er fortsat afgørende for at sikre beskyttelse og effektiv udøvelse af de rettigheder, der er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere i henhold til EU-retten. En sådan beskyttelse bør opretholdes, samtidig med at det sikres, at anvendelsen af tekniske foranstaltninger ikke forhindrer udnyttelsen af de undtagelser og indskrænkninger, der er fastlagt i dette direktiv. Rettighedshavere bør have muligheden for at sikre dette via frivillige foranstaltninger. De bør frit kunne vælge den rette metode til at sætte dem, der er begunstiget af de undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i dette direktiv, i stand til at drage fordel heraf. Hvor der ikke er truffet frivillige foranstaltninger, bør medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger i overensstemmelse med artikel 6, stk. 4, første afsnit, i direktiv 2001/29/EF, herunder i tilfælde, hvor værker og andre frembringelser stilles til rådighed gennem on demand-tjenester.

- (8) Nye teknologier muliggør automatisk computeranalyse af information i digital form, f.eks. tekst, lyd, billeder og data, almindelig kendt som tekst- og datamining. Tekst- og datamining gør det muligt at behandle store mængder af information med det formål at opnå ny viden og finde frem til nye tendenser. Tekst- og dataminingsteknologier er vidt udbredte inden for den digitale økonomi, men det anerkendes bredt, at de især kan være til nytte på forskningsområdet og derved støtte innovation. Sådanne teknologier gavner universiteter og andre forskningsinstitutioner samt kulturarvsinstitutioner, da de også kan udføre forskning som led i deres hovedaktiviteter. I Unionen oplever sådanne organisationer og institutioner imidlertid retsusikkerhed med hensyn til, i hvilket omfang de kan foretage tekst- og datamining af indhold. I visse tilfælde kan tekst- og datamining være forbundet med handlinger, som er underlagt ophavsretlig beskyttelse, sui generis-retten om databaser eller begge dele, hvilket navnlig gælder reproduktion af værker eller andre frembringelser, udtræk af indhold fra en database eller begge dele, f.eks. når data normaliseres i løbet af tekst- og dataminingprocessen. Hvis ingen undtagelse eller indskrænkning finder anvendelse, skal der indhentes tilladelse til at foretage sådanne handlinger fra rettighedshaveren.

- (9) Tekst- og datamining kan også foretages i forhold til rene fakta eller data, som ikke er ophavsretligt beskyttet, og i sådanne tilfælde kræves der ingen tilladelse i henhold til ophavsretten. Der kan også være tilfælde af tekst- og datamining, som ikke indebærer reproduktion, eller hvor de foretagne reproduktioner er omfattet af den obligatoriske undtagelse for midlertidige reproduktionshandlinger, som er fastsat i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF, og som fortsat bør finde anvendelse på teknikker til tekst- og datamining, der ikke medfører oprettelse af kopier, der falder uden for denne undtagelses anvendelsesområde.
- (10) EU-retten indeholder visse undtagelser og indskrænkninger for anvendelser med henblik på videnskabelig forskning, som muligvis finder anvendelse på tekst- og datamining. Disse undtagelser og indskrænkninger er imidlertid valgfri og ikke fuldt ud tilpasset til anvendelsen af teknologier inden for videnskabelig forskning. Har forskere lovlig adgang til indhold, f.eks. via abonnementer til publikationer eller open access-licenser, kan licensbetingelserne desuden udelukke tekst- og datamining. Da forskning i stigende grad udføres ved hjælp af digital teknologi, er der en risiko for, at Unionens konkurrencemæssige position inden for forskning vil blive påvirket negativt, medmindre der tages skridt til at afhjælpe retsusikkerheden vedrørende tekst- og datamining.

- (11) Denne retsusikkerhed vedrørende tekst- og datamining bør afhjælpes ved at fastlægge en obligatorisk undtagelse for universiteter og andre forskningsinstitutioner samt for kulturarvsinstitutioner fra eneretten til reproduktion og retten til at forhindre udtræk fra en database. I tråd med den eksisterende EU-forskningspolitik, der tilskynder universiteter og forskningsinstitutioner til at samarbejde med den private sektor, bør forskningsinstitutioner også være omfattet af en sådan undtagelse, når de udfører deres forskningsaktiviteter inden for rammerne af offentlig-private partnerskaber. Selv om denne undtagelse fortsat kun bør gælde for forskningsinstitutioner og kulturarvsinstitutioner, bør de også kunne lade deres private partnere foretage tekst- og datamining, herunder ved at benytte deres teknologiske værktøjer.

- (12) Forskningsinstitutionerne i Unionen omfatter en bred vifte af forskellige enheder, hvis primære mål er at udføre videnskabelig forskning eller at gøre dette i kombination med ydelsen af uddannelsesmæssige tjenester. Begrebet "videnskabelig forskning" som omhandlet i dette direktiv bør anses for at dække både natur- og humanvidenskab. På grund af mangfoldigheden blandt sådanne enheder er det vigtigt at have en fælles forståelse af begrebet "forskningsinstitution". Det bør f.eks. ud over universiteter eller andre højere uddannelsesinstitutioner og deres biblioteker også dække enheder såsom forskningsinstitut og hospitaler, der bedriver forskning. Selv om forskningsinstitutionerne i medlemsstaterne har forskellige retlige former og strukturer, har de generelt det til fælles, at de enten handler uden sigte på fortjeneste eller med henblik på at opfylde almenyttige opgaver, der anerkendes af staten. En sådan almenyttig opgave kan f.eks. være afspejlet i offentlig finansiering eller i bestemmelser i national ret eller offentlige kontrakter. Omvendt bør institutioner ikke betragtes som forskningsinstitutioner inden for rammerne af dette direktiv, når kommercielle foretagender på grund af strukturelle forhold såsom i deres egenskab af aktionærer eller medlemmer har en afgørende indflydelse på dem, der gør det muligt for sådanne foretagender at udøve kontrol, idet dette kan medføre privilegeret adgang til forskningsresultater.

- (13) Ved kulturarvsinstitutioner bør forstås offentligt tilgængelige biblioteker og museer uanset typen af værker eller andre frembringelser, som de har i deres permanente samlinger, samt arkiver og film- eller lydarvsinstitutioner. De bør anses for at omfatte bl.a. nationale biblioteker og nationale arkiver og, for så vidt angår deres arkiver og offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og public service radio- og tv-foretagender.
- (14) Forskningsorganisationer og kulturarvsinstitutioner, herunder de hertil knyttede personer, bør være omfattet af undtagelsen for tekst- og datamining for så vidt angår indhold, som de har lovlig adgang til. Lovlig adgang bør forstås som adgang til indhold baseret på en open access-politik eller på kontraktlige aftaler mellem rettighedshavere og forskningsinstitutioner eller kulturarvsinstitutioner såsom abonnementer eller andre lovlige metoder. Hvis for eksempel forsknings- eller kulturarvsinstitutioner tegner et abonnement, bør hertil knyttede personer, der er omfattet af abonnementet, anses for at have lovlig adgang. Lovlig adgang bør også omfatte adgang til indhold, som er frit tilgængeligt online.

- (15) Forsknings- og kulturarvsinstitutioner kan i visse tilfælde, f.eks. med henblik på efterfølgende verifikation af videnskabelige forskningsresultater, have behov for at opbevare kopier, der er fremstillet i henhold til undtagelsen for tekst- og datamining. I så fald bør kopierne opbevares under sikre forhold. Medlemsstaterne bør frit kunne beslutte på nationalt plan og efter drøftelser med de relevante interessenter at fastlægge yderligere konkrete ordninger for opbevaring af kopier, herunder kunne udpege betroede organer til at varetage en sådan opbevaring. For ikke at begrænse anvendelsen af undtagelsen unødigt bør sådanne ordninger være forholdsmæssige og begrænset til, hvad der er nødvendigt for at opbevare kopierne på en sikker måde og forhindre uautoriseret anvendelse. Anvendelse med henblik på anden videnskabelig forskning end tekst- og datamining, såsom videnskabelig peer review og fælles forskning, bør fortsat i relevant omfang være omfattet af den undtagelse eller indskrænkning, der er omhandlet i artikel 5, stk. 3, litra a), i direktiv 2001/29/EF.

- (16) Med henblik på et potentielt højt antal anmodninger om adgang til og download af deres værker eller andre frembringelser bør det være tilladt rettighedshaverne at træffe foranstaltninger, når der er risiko for, at sikkerheden eller integriteten af deres systemer eller databaser kan bringes i fare. Sådanne foranstaltninger kan f.eks. gå ud på at sikre, at kun personer, der har lovlig adgang til deres data, kan tilgå dem, herunder gennem IP-adressevalidering eller brugerautentificering. Disse foranstaltninger bør stå i forhold til de involverede risici, bør ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at forfølge målet om at garantere systemets sikkerhed og integritet, og bør ikke underminere den effektive anvendelse af undtagelsen.
- (17) I betragtning af undtagelsens karakter og omfang, som er begrænset til enheder, der bedriver videnskabelig forskning, ville enhver potentiel skade for rettighedshavere som følge af denne undtagelse være minimal. Medlemsstaterne bør derfor ikke fastsætte bestemmelser om kompensation til rettighedshavere for anvendelser i henhold til de undtagelser for tekst- og datamining, som indføres med dette direktiv.

- (18) Tekst- og dataminingsteknikker har ikke kun betydning inden for videnskabelig forskning, men anvendes også i vid udstrækning af både private og offentlige enheder til at analysere store mængder data inden for forskellige områder af livet og til forskellige formål, herunder i forbindelse med offentlige tjenester, komplekse forretningsmæssige beslutninger og udvikling af nye applikationer eller teknologier. Rettighedshavere bør fortsat kunne udstede licenser til anvendelser af deres værker eller andre frembringelser, der falder uden for anvendelsesområdet for den i dette direktiv fastsatte obligatoriske undtagelse for tekst- og datamining med henblik på videnskabelig forskning og for de eksisterende undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i direktiv 2001/29/EF. Samtidig bør der tages højde for den retssikkerhed, der hersker om, hvorvidt brugere af tekst- og datamining kan foretage reproduktioner og udtræk af lovligt tilgåede værker eller andre frembringelser med tekst- og datamining for øje, navnlig når de reproduktioner eller udtræk, der foretages med henblik på den tekniske proces, ikke opfylder alle betingelserne i den eksisterende undtagelse for midlertidige reproduktionshandlinger fastsat i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF. For at skabe større retssikkerhed i sådanne tilfælde og fremme innovation også i den private sektor bør dette direktiv på visse betingelser fastsætte en undtagelse eller indskrænkning for reproduktioner og udtræk af værker eller andre frembringelser med henblik på tekst- og datamining og tillade, at kopier opbevares, så længe det er nødvendigt for disse tekst- og dataminingformål.

Denne undtagelse eller indskrænkning bør kun gælde, så længe værket eller den anden frembringelse er tilgængeligt på lovlig vis, herunder når værket eller frembringelsen stilles til rådighed for almenheden online, og i det omfang rettighedshaverne ikke på passende vis har forbeholdt sig retten til at foretage reproduktioner og udtræk til tekst- og dataminingformål. For så vidt angår indhold, der er stillet til rådighed for almenheden online, bør det kun anses for passende at forbeholde sig disse rettigheder på en maskinlæsbar måde, herunder i metadata og i vilkår og betingelser for brug af et websted eller en tjeneste. Andre anvendelser bør ikke berøres af forbeholdet for rettigheder med henblik på tekst- og datamining. I andre tilfælde kan det være passende at forbeholde sig rettighederne på anden måde, såsom i kontraktmæssige aftaler eller ved en ensidig erklæring. Rettighedshavere bør kunne træffe foranstaltninger til at sikre, at deres forbehold i denne henseende respekteres. Denne undtagelse eller indskrænkning bør ikke berøre den obligatoriske undtagelse for tekst- og datamining med henblik på videnskabelig forskning, som er fastsat i dette direktiv, eller den eksisterende undtagelse for midlertidige reproduktionshandlinger fastsat i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF.

- (19) Artikel 5, stk. 3, litra a), i direktiv 2001/29/EF tillader medlemsstaterne at indføre en undtagelse fra eller indskrænkning i retten til reproduktion, overføring til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden af værker eller andre frembringelser på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, hvis der udelukkende er tale om anvendelse til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning. Derudover tillader artikel 6, stk. 2, litra b), og artikel 9, litra b), i direktiv 96/9/EF anvendelse af en database og udtræk af en væsentlig del af indholdet til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning. I hvilket omfang disse undtagelser eller indskrænkninger gælder for digitale anvendelser, er uklart. Desuden er det uklart, hvorvidt disse undtagelser eller indskrænkninger også gælder i tilfælde, hvor undervisningen foregår online og som fjernundervisning. Endvidere giver den nuværende retlige ramme ikke mulighed for en grænseoverskridende virkning. Denne situation kan hæmme udviklingen af digitale undervisningsmetoder og fjernundervisning. Det er derfor nødvendigt at indføre en ny obligatorisk undtagelse eller indskrænkning for at sikre, at uddannelsesinstitutioner er garanteret fuld retssikkerhed, når de anvender værker eller andre frembringelser i digitale aktiviteter, herunder online og på tværs af grænser.

- (20) Mens fjernundervisning og grænseoverskridende uddannelsesprogrammer hovedsagelig udvikles på videregående niveau, anvendes digitale værktøjer og ressourcer i stigende grad på alle uddannelsesniveauer, især for at forbedre og berige undervisningsoplevelsen. Undtagelsen eller indskrænkningen i dette direktiv bør derfor komme uddannelsesinstitutioner, der er anerkendt af en medlemsstat, til gode, herunder dem der er involveret på det primære og sekundære trin samt de erhvervsfaglige og videregående uddannelser. Den bør dog kun gælde i det omfang, anvendelserne inden for en konkret uddannelsesaktivitet har et ikkekommercielt formål. En uddannelsesinstitutions organisatoriske struktur og finansiering bør ikke være afgørende for bedømmelsen af, om aktiviteten er af ikkekommerciel karakter.
- (21) Undtagelsen eller indskrænkningen i dette direktiv for anvendelser, der udelukkende tjener til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning, bør forstås således, at den omfatter digital anvendelse af værker eller andre frembringelser for at understøtte, berige eller supplere undervisningen, herunder læringsaktiviteter. Undtagelsen eller indskrænkningen bør kun omfatte distribution af software i det omfang, der er tale om digital overførsel af software. I de fleste tilfælde indebærer begrebet anskueliggørelse derfor, at der kun anvendes dele eller uddrag af værker, og at dette ikke træder i stedet for indkøb af materialer, der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet. I forbindelse med gennemførelsen af undtagelsen eller indskrænkningen bør medlemsstaterne, for så vidt angår de forskellige typer af værker eller andre frembringelser, på en afbalanceret måde frit kunne præcisere den andel af et værk eller en anden frembringelse, som kan anvendes i forbindelse med undervisning med anskueliggørelse som eneste formål. Undtagelsen eller indskrænkningen bør forstås således, at den omfatter anvendelser, der tilgodeser de specifikke tilgængelighedsbehov for personer med et handicap for så vidt angår anskueliggørelse i forbindelse med undervisning.

- (22) Anvendelse af værker eller andre frembringelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen udelukkende med henblik på anskueliggørelse i forbindelse med undervisning, bør kun ske i forbindelse med undervisnings- eller læringsaktiviteter, der udfoldes under uddannelsesinstitutioners ansvar, herunder i forbindelse med eksaminer eller undervisningsaktiviteter, der foregår uden for uddannelsesinstitutionen, f.eks. på et museum, et bibliotek eller i en anden kulturarvsinstitution, og bør være begrænset til, hvad der er nødvendigt for at udføre sådanne aktiviteter. Undtagelsen eller indskrænkningen bør omfatte både anvendelser af værker eller andre frembringelser, der foregår i klasseværelset eller andetsteds ved hjælp af digitale hjælpemidler, f.eks. elektroniske whiteboards eller digitale apparater, som kan være forbundet til internettet, og anvendelser, der foregår på afstand gennem sikre elektroniske miljøer, såsom i forbindelse med onlineundervisning eller onlineadgang til undervisningsmateriale, der supplerer et konkret kursus. Sikre elektroniske miljøer bør forstås som digitale undervisnings- og læringsmiljøer, hvortil kun en uddannelsesinstitutionens undervisningspersonale og de elever eller studerende, der er indskrevet på en uddannelse, har adgang, navnlig gennem passende, herunder passwordbaserede, autentifikationsprocedurer.

- (23) Forskellige ordninger, der bygger på gennemførelsen af den undtagelse eller indskrænkning, der er fastlagt ved direktiv 2001/29/EF, eller på licensaftaler, der omfatter videre anvendelser, er indført i en række medlemsstater med henblik på at lette den uddannelsesmæssige anvendelse af værker og andre frembringelser. Sådanne ordninger er normalt blevet oprettet under hensyntagen til behovene hos uddannelsesinstitutionerne og på de forskellige niveauer i uddannelsessektoren. Det er afgørende at harmonisere omfanget af den nye obligatoriske undtagelse eller indskrænkning i forbindelse med digitale anvendelser og grænseoverskridende undervisningsaktiviteter, men ordningerne for gennemførelse kan variere fra en medlemsstat til en anden, så længe de ikke hindrer den effektive anvendelse af undtagelsen eller indskrænkningen eller grænseoverskridende anvendelser. Medlemsstaterne bør f.eks. fortsat frit kunne kræve, at anvendelsen af værker eller andre frembringelser respekterer ophavsmænds og udøvende kunstners ideelle rettigheder. Dette bør gøre det muligt for medlemsstaterne at bygge videre på de eksisterende nationalt indførte ordninger. Medlemsstaterne kan navnlig beslutte at gøre anvendelsen af undtagelsen eller indskrænkningen helt eller delvis afhængig af besiddelsen af passende licenser, der omfatter mindst de samme anvendelser som dem, der tillades i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen. Såfremt licenserne kun delvist dækker de anvendelser, som er tilladt i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, bør medlemsstaterne sikre, at alle de øvrige anvendelser er omfattet af undtagelsen eller indskrænkningen.

Medlemsstaterne kan f.eks. benytte denne mekanisme til at give forrang til licenser til materialer, der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet eller licenser til partiturer. Med henblik på at undgå, at det forhold, at anvendelsen af undtagelsen betinges af besiddelsen af licenser, fører til retsusikkerhed eller en administrativ byrde for uddannelsesinstitutionerne, bør de medlemsstater, der vælger en sådan metode, træffe konkrete foranstaltninger til at sikre, at licensordninger, der tillader digital anvendelse af værker eller andre frembringelser til undervisningsbrug, er let tilgængelige, og at uddannelsesinstitutionerne er klar over eksistensen af sådanne licensordninger. Sådanne licensordninger bør tilgodese uddannelsesinstitutionernes behov. Der kan også udvikles informationsværktøjer, der har til formål at sikre, at de eksisterende licensordninger er synlige. Sådanne ordninger kan f.eks. være baseret på kollektive licenser eller udvidede kollektive licenser for at undgå, at uddannelsesinstitutioner skal forhandle individuelt med rettighedshaverne. Af hensyn til retssikkerheden bør medlemsstaterne præcisere, på hvilke betingelser en uddannelsesinstitution kan anvende beskyttede værker eller andre frembringelser i henhold til denne undtagelse, og omvendt, hvornår den skal handle inden for rammerne af en licensordning.

- (24) Medlemsstaterne bør fortsat frit kunne bestemme, at rettighedshaverne skal have en rimelig kompensation for digitale anvendelser af deres værker eller andre frembringelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen i dette direktiv for anvendelse til anskueliggørelsesformål i forbindelse med undervisning. Ved fastsættelsen af den mulige størrelse af rimelig kompensation bør der bl.a. tages behørigt hensyn til medlemsstaternes uddannelsesmæssige mål og til den skade, rettighedshaverne påføres. Medlemsstater, der beslutter sig for at sikre en rimelig kompensation, bør tilskynde til brug af ordninger, som ikke påfører uddannelsesinstitutionerne en administrative byrde.
- (25) Kulturarvsinstitutioner arbejder for at bevare deres samlinger til fremtidige generationer. En handling til bevarelse af et værk eller en anden frembringelse, som indgår i en kulturarvsinstitutions samling, kan kræve en reproduktion og dermed tilladelse fra de relevante rettighedshavere. De digitale teknologier giver nye muligheder for at bevare kulturarven i disse samlinger, men de skaber også nye udfordringer. I betragtning af disse nye udfordringer er det nødvendigt at tilpasse den eksisterende retlige ramme ved at fastlægge en obligatorisk undtagelse fra retten til reproduktion for at tillade sådanne institutioner at foretage sådanne former for bevarelse.
- (26) Eksistensen af forskellige tilgange i medlemsstaterne til kulturarvsinstitutioners reproduktionshandlinger i bevaringsøjemed er til hinder for sådanne institutioners grænseoverskridende samarbejde, fælles udnyttelse af bevaringsmidler og oprettelse af grænseoverskridende bevaringsnetværk på det indre marked, hvilket fører til ineffektiv anvendelse af ressourcer. Dette kan have negativ indvirkning på bevarelsen af kulturarven.

- (27) Der bør derfor stilles krav til medlemsstaterne om at tillade en undtagelse, der gør det muligt for kulturarvsinstitutioner at reproducere værker og andre frembringelser, der er en permanent del af deres samlinger, med henblik på bevarelse, f.eks. i forbindelse med forældet teknologi eller nedslidningen af de oprindelige støttestrukturer eller for at forsikre sådanne værker og andre frembringelser. En sådan undtagelse bør gøre det muligt at lave kopier ved hjælp af de korrekte bevaringsværktøjer, -midler eller -teknologier, i ethvert format og på ethvert medium, i det påkrævede antal, på et hvilket som helst tidspunkt i et værks eller en anden frembringelses levetid samt i det omfang, det er nødvendigt i bevaringsøjemed. Reproduktionshandlinger, der foretages af kulturarvsinstitutioner til andre formål end bevaring af værker og andre frembringelser i deres permanente samlinger, bør fortsat være betinget af rettighedshavernes tilladelse, medmindre de er tilladt i henhold til andre undtagelser eller indskrænkninger i EU-retten.
- (28) Kulturarvsinstitutioner har ikke nødvendigvis de tekniske midler eller den tekniske ekspertise til selv at udføre de handlinger, der er nødvendige for at bevare deres samlinger, navnlig i det digitale miljø, og kan derfor gøre brug af bistand fra andre kulturinstitutioner og andre tredjeparter med henblik herpå. Kulturarvsinstitutioner bør inden for rammerne af denne undtagelse med henblik på bevarelse som fastsat i dette direktiv kunne lade tredjeparter, herunder sådanne, der er baseret i andre medlemsstater, fremstille kopier på deres vegne og på deres ansvar.

- (29) Inden for rammerne af dette direktiv bør værker og andre frembringelser betragtes som en permanent del af en kulturarvsinstitutions samling, når kopier af sådanne værker eller andre frembringelser ejes eller permanent opbevares af den pågældende institution, f.eks. som følge af en overdragelse af ejendomsret eller en licensaftale, afleveringspligt eller permanente opbevaringsordninger.
- (30) Kulturarvsinstitutioner bør nyde godt af en klar ramme for digitalisering og formidling af værker eller andre frembringelser, der i henhold til dette direktiv anses for ikke længere at være i handel. De særlige karakteristika ved samlingerne af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og det antal værker og andre frembringelser, der er involveret i massedigitaliseringsprojekter, betyder imidlertid, at det kan være meget vanskeligt at indhente den forudgående tilladelse hos de enkelte rettighedshavere. Dette kan eksempelvis skyldes værkernes eller frembringelsernes alder, deres begrænsede kommercielle værdi eller den omstændighed, at de aldrig har været tiltænkt kommerciel brug eller aldrig har været kommercielt udnyttet. Der bør derfor fastlægges foranstaltninger til at lette visse anvendelser af ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser, som permanent befinder sig i kulturarvsinstitutioners samlinger.

- (31) Der bør i alle medlemsstater forefindes retlige ordninger, som giver mulighed for, at licenser udstedt af relevante og tilstrækkeligt repræsentative kollektive forvaltningsorganisationer til kulturarvsinstitutioner for visse former for anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, også gælder for rettigheder for rettighedshavere, der ikke har givet en repræsentativ kollektiv forvaltningsorganisation mandat hertil. Det bør i henhold til dette direktiv være muligt for sådanne licenser at dække alle medlemsstaterne.
- (32) Bestemmelserne indført ved dette direktiv om kollektive licenser for værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, kan ikke nødvendigvis sikre en løsning i alle de tilfælde, hvor kulturarvsinstitutioner støder på vanskeligheder med at opnå alle de nødvendige tilladelser fra rettighedshavere til at anvende sådanne værker og andre frembringelser, der ikke længere forhandles. Det kan være tilfældet f.eks., hvor der ikke er nogen praksis for kollektiv forvaltning af rettigheder til en bestemt type af værker eller andre frembringelser, eller hvor den relevante kollektive forvaltningsorganisation ikke er tilstrækkeligt repræsentativ for den kategori af rettighedshavere og de rettigheder, der er tale om. I sådanne tilfælde bør det være muligt for kulturarvsinstitutioner at gøre værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og der permanent indgår i deres samling, tilgængelige online i alle medlemsstaterne i henhold til en harmoniseret undtagelse fra eller indskrænkning i ophavsret og beslægtede rettigheder. Det er vigtigt, at anvendelserne i henhold til en sådan undtagelse eller indskrænkning kun finder sted, når visse betingelser, navnlig med hensyn til adgangen af licensbaserede løsninger, er opfyldt. En manglende enighed om licensbetingelser bør ikke fortolkes som manglende adgang til licensløsninger.

- (33) Medlemsstaterne bør inden for rammerne af dette direktiv og i overensstemmelse med deres retlige traditioner, praksis eller forhold indrømmes fleksibilitet til at vælge den specifikke licensordning såsom udvidede kollektive licenser eller formodninger om repræsentation, som de vil indføre for kulturarvsinstitutioners anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles. Medlemsstaterne bør også have fleksibilitet til at fastsætte hvilke krav, som kollektive forvaltningsorganisationer skal opfylde for at være tilstrækkeligt repræsentative, forudsat at denne fastsættelse bygger på et mandat til den relevante form for anvendelse fra et betydeligt antal rettighedshavere inden for den relevante kategori af værker eller andre frembringelser. Medlemsstaterne bør frit kunne fastsætte særlige regler for tilfælde, hvor mere end én kollektiv forvaltningsorganisation er repræsentativ for de pågældende værker eller andre frembringelser, således at der eksempelvis kræves udstedelse af fælles licenser eller indgåelse af en aftale mellem de relevante organisationer.
- (34) Med henblik på disse licensordninger er det vigtigt med et stringent og velfungerende kollektivt forvaltningssystem. Direktiv 2014/26/EU fastsætter et sådant system, og dette system omfatter især regler om god forvaltningsskik, gennemsigtighed og rapportering samt den regelmæssige, omhyggelige og nøjagtige fordeling og betaling af skyldige beløb til individuelle rettighedshavere.

- (35) Der bør være passende sikkerhedsforanstaltninger til rådighed for alle rettighedshavere, som bør have mulighed for at udelukke anvendelsen af de licensordninger og af den undtagelse eller indskrænkning, der indføres ved dette direktiv, for anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, i forbindelse med alle deres værker eller andre frembringelser, i forbindelse med alle licenser eller anvendelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, i forbindelse med bestemte værker eller andre frembringelser eller i forbindelse med bestemte licenser eller anvendelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, på ethvert tidspunkt forud for eller i løbet af varigheden af licensen eller forud for eller i løbet af anvendelsen i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen. De betingelser, der finder anvendelse på disse licensordninger, bør ikke påvirke deres praktiske relevans for kulturarvsinstitutioner. Hvor en rettighedshaver udelukker anvendelsen af sådanne ordninger eller en sådan undtagelse for eller indskrænkning af et/en eller flere værker eller andre frembringelser, er det vigtigt, at enhver igangværende anvendelse ophører inden for en rimelig frist, og, hvor den finder sted i henhold til en kollektiv licens, at den kollektive forvaltningsorganisation, når den er underrettet, ophører med at udstede licenser til de pågældende anvendelser. En sådan udelukkelse fra rettighedshavernes side bør ikke berøre deres krav på betaling af vederlag for den faktiske anvendelse af værket eller andre frembringelser i henhold til licensen.
- (36) Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at bestemme, hvem der skal have det retlige ansvar for overholdelsen af dette direktivs betingelser for så vidt angår licensudstedelse og værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og anvendelsen heraf og for de pågældende parternes overholdelse af betingelserne i de pågældende licenser.

- (37) I betragtning af forskelligartetheden af værker og andre frembringelser i kulturarvsinstitutionernes samlinger er det vigtigt, at de licensordninger og den undtagelse eller indskrænkning, der fastsættes ved dette direktiv, er tilgængelige og kan anvendes i praksis i forbindelse med forskellige typer værker og andre frembringelser, herunder fotografier, software, fonogrammer, audiovisuelle værker og unikke kunstværker, herunder hvor de aldrig har været kommercielt til rådighed. Værker, der aldrig har været forhandlet, kan omfatte plakater, foldere, tidsskrifter og audiovisuelle amatørværker, men også ikkeoffentliggjorte værker eller andre frembringelser, med forbehold af andre gældende retlige begrænsninger, f.eks. nationale regler om ideelle rettigheder. Når et værk eller anden frembringelse er tilgængelig(t) i en af sine forskellige udgaver, såsom efterfølgende udgaver af litterære værker og omklippede udgaver af filmiske værker, eller i en af sine forskellige manifestationer, såsom digitale og trykte formater af det samme værk, bør dette værk eller denne anden frembringelse ikke anses for at være udgået af handlen. Omvendt bør den kommercielle tilgængelighed af bearbejdnings, herunder andre sprogudgaver eller audiovisuelle bearbejdnings af et litterært værk, ikke udelukke, at et værk eller en anden frembringelse betragtes som om, de ikke længere forhandles på et bestemt sprog. Med henblik på at afspejle de særlige karakteristika ved forskellige typer af værker og andre frembringelser for så vidt angår deres udgivelses- og distributionsmåde og for at øge anvendeligheden af disse ordninger, kan det være nødvendigt, at medlemsstaterne opstiller specifikke krav og procedurer vedrørende den praktiske anvendelse af disse licensordninger såsom et krav om et vist tidsrum, der skal være forløbet, siden værket eller den anden frembringelse blev bragt i handlen første gang. Det er hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne konsulterer rettighedshavere, kulturarvsinstitutioner og kollektive forvaltningsorganisationer, når de fastsætter sådanne krav og procedurer.

- (38) Når det skal afgøres, om værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles, bør der gøres en rimelig indsats for at bedømme deres offentlige tilgængelighed i de sædvanlige handelskanaler, idet der tages hensyn til det pågældende værks eller den pågældende anden frembringelses eller sæt af værkers eller andre frembringelsers karakteristika. Medlemsstaterne bør frit kunne bestemme, hvordan ansvaret for at gøre denne rimelige indsats skal fordeles. Den rimelige indsats bør ikke skulle involvere gentagen handling over tid, men den bør ikke desto mindre tage hensyn til enhver form for let tilgængelig dokumentation for kommende tilgængelighed af værker eller andre frembringelser inden for de sædvanlige handelskanaler. En bedømmelse af hvert enkelt værk for sig bør kun være påkrævet, når dette anses for at være rimeligt i lyset af den foreliggende relevante information, sandsynligheden for kommerciel tilgængelighed og de forventede transaktionsomkostninger. Verifikation af tilgængelighed af et værk eller anden frembringelse bør normalt finde sted i den medlemsstat, hvor kulturarvsinstitutionen er etableret, medmindre verifikation på tværs af grænserne anses for rimelig, f.eks. i tilfælde hvor der er let tilgængelig information om, at et litterært værk først blev udgivet i en bestemt sprogudgave i en anden medlemsstat. I mange tilfælde kan spørgsmålet om, hvorvidt et sæt af værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles, afgøres ved hjælp af en forholdsmæssig mekanisme såsom stikprøvetagning. Det forhold, at et værk eller anden frembringelse er begrænset tilgængelig(t), såsom i genbrugsbutikker, eller at der er en teoretisk mulighed for, at en licens til et værk eller en anden frembringelse kunne opnås, bør ikke betragtes som tilrådighedsstillelse for almenheden i de sædvanlige handelskanaler.

- (39) Af hensyn til venskabelig international sameksistens ("international comity") bør den i dette direktiv fastsætte licensordning samt undtagelse eller indskrænkning for digitalisering og formidling af ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser ikke finde anvendelse på sæt af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, hvor der foreligger dokumentation for, at de overvejende består af værker eller andre frembringelser fra tredjelande, medmindre den pågældende kollektive forvaltningsorganisation er tilstrækkeligt repræsentativ for det pågældende tredjeland, f.eks. via en repræsentationsaftale. Vurderingen heraf kan baseres på den dokumentation, der er tilgængelig, efter at have gjort en rimelig indsats for at bedømme, om værkerne eller andre frembringelser ikke længere forhandles, uden at der er behov for at søge yderligere dokumentation. En bedømmelse af oprindelsen af hvert enkelt værk eller hver enkelt anden frembringelse, der ikke længere forhandles, bør kun være påkrævet i det omfang, en sådan også er påkrævet i forbindelse med den rimelige indsats for at bedømme, om de er kommercielt til rådighed.

- (40) Kulturarvsinstitutioner og kollektive forvaltningsorganisationer bør frit kunne indgå aftale om licensernes geografiske anvendelsesområde, herunder muligheden for at dække alle medlemsstater, samt om licensafgiften og de tilladte anvendelser. Anvendelser, der er omfattet af sådanne licenser, bør ikke have økonomisk vinding for øje, herunder når kopier distribueres af kulturarvsinstitutionen, f.eks. for at reklamere for en udstilling. Eftersom digitalisering af kulturarvsinstitutioners samlinger kan indebære betydelige investeringer, bør alle former for licenser, der udstedes under den ordning, som fastlægges ved dette direktiv, samtidig ikke forhindre kulturarvsinstitutionerne i at dække omkostningerne til licensen og digitaliseringen og formidlingen af værkerne eller de andre frembringelser, der er omfattet af licensen.

- (41) Oplysninger vedrørende kulturarvsinstitutionernes løbende eller fremtidige anvendelse af værker og andre frembringelser, der ikke længere forhandles, på grundlag af dette direktiv og de gældende ordninger, hvorved rettighedshavere kan udelukke anvendelsen af licenser eller af undtagelsen eller indskrænkningen på deres værker eller andre frembringelser, bør offentliggøres på en passende måde, såvel før som under anvendelsen i henhold til en licens eller i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, alt efter det konkrete tilfælde. Sådant offentliggørelse er særligt vigtig, hvis anvendelsen finder sted på tværs af grænserne i det indre marked. Det er derfor hensigtsmæssigt at muliggøre oprettelse af en central offentligt tilgængelig EU-onlineportal, således at sådanne oplysninger kan stilles til rådighed for almenheden i en rimelig periode, inden anvendelsen finder sted. En sådan portal bør gøre det lettere for rettighedshaverne at udelukke anvendelsen af licenser eller undtagelsen eller indskrænkningen på deres værker eller andre frembringelser. I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 386/2012¹ bemyndiges Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret til under anvendelse af egne budgetmidler at udføre bestemte opgaver og aktiviteter, der sigter på at fremme og støtte nationale myndigheders, den private sektors og EU-institutionernes aktiviteter til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder forebyggelsen deraf. Det er derfor hensigtsmæssigt at lade dette kontor oprette og forvalte portalen, der skal gøre sådanne oplysninger tilgængelige.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 386/2012 af 19. april 2012 om bemyndigelse af Kontoret for Harmonisering i det Indre Marked (Varemærker og Design) til at varetage opgaver i forbindelse med håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder samling af repræsentanter for den offentlige og den private sektor i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder (EUT L 129 af 16.5.2012, s. 1).

Ud over at stille de oplysninger, der er tilgængelige via portalen, til rådighed, kan det i konkrete tilfælde være nødvendigt at træffe yderligere passende bekendtgørelsesforanstaltninger for at øge bevidstheden i den forbindelse hos de berørte rettighedshavere, f.eks. gennem brug af yderligere kommunikationskanaler for at nå ud til et bredere publikum. Nødvendigheden, karakteren og det geografiske omfang af de yderligere bekendtgørelsesforanstaltninger bør afhænge af kendetegnene ved de relevante værker eller andet materiale, der ikke længere forhandles, licensbetingelserne eller den type anvendelse, der er omfattet af undtagelsen eller indskrænkningen, og gældende praksis i medlemsstaterne. Bekendtgørelsesforanstaltninger bør være effektive, uden at der er behov for at informere hver enkelt rettighedshaver.

- (42) For at sikre, at de i dette direktiv omhandlede licensordninger for værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, er relevante og fungerer korrekt, at rettighedshaverne er tilstrækkeligt beskyttet, at licenserne offentliggøres korrekt, og at der er retssikkerhed med hensyn til de kollektive forvaltningsorganisationers repræsentativitet og kategoriseringen af værker, bør medlemsstaterne fremme sektorspecifik dialog blandt interessenterne.

- (43) Foranstaltningerne i dette direktiv med henblik på at fremme den kollektive udstedelse af licenser for rettigheder i værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, og som permanent indgår i kulturarvsinstitutioners samlinger, bør ikke berøre anvendelsen af sådanne værker eller andre frembringelser i henhold til undtagelser eller indskrænkninger, der er fastsat i EU-retten, eller i henhold til andre licenser med en udvidet virkning, når en sådan udstedelse af licenser ikke bygger på det forhold, at de omfattede værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles. Disse foranstaltninger bør heller ikke berøre nationale ordninger for anvendelse af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, baseret på licenser mellem kollektive forvaltningsorganisationer og andre brugere end kulturarvsinstitutioner.
- (44) Ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning gør det muligt for en kollektiv forvaltningsorganisation at tilbyde licenser som et kollektivt licensudstedelsesorgan på vegne af rettighedshavere, uanset om disse har givet organisationen tilladelse hertil. Systemer, der bygger på ordninger, såsom udvidede kollektive licenser, retlige mandater eller retlige formodninger om repræsentation, er en veletableret praksis i flere medlemsstater og kan anvendes på forskellige områder. En velfungerende ramme for ophavsret, der virker for alle parter, kræver, at der forefindes forholdsmæssige retlige ordninger for udstedelse af licenser for værker eller andre frembringelser. Medlemsstaterne bør derfor kunne anvende løsninger, der giver kollektive forvaltningsorganisationer mulighed for at tilbyde licenser, der dækker et potentielt stort antal af værker eller andre frembringelser, til visse typer af anvendelse og for at fordele de vederlag, der hidrører fra sådanne licenser, blandt rettighedshaverne i overensstemmelse med direktiv 2014/26/EU.

- (45) Henset til karakteren af visse anvendelser, kombineret med det store antal af værker eller andre frembringelser, som der ofte er tale om, er transaktionsomkostningerne ved clearing af individuelle rettigheder for hver enkelt berørt rettighedshaver prohibitivt høje. Det er som følge heraf usandsynligt uden effektive kollektive licensordninger, at alle de transaktioner på de berørte områder, der er nødvendige for at muliggøre brugen af sådanne værker eller andre frembringelser, vil finde sted. Udvidede kollektive licenser fra kollektive forvaltningsorganisationer og lignende ordninger kan gøre det muligt at indgå aftaler på disse områder, hvor kollektive licenser baseret på en tilladelse fra rettighedshaverne ikke udgør en fyldestgørende løsning, der kan dække alle de værker eller andre frembringelser, der skal anvendes. Sådanne ordninger supplerer den kollektive forvaltning af rettigheder baseret på individuelle tilladelser fra rettighedshaverne ved at give brugerne fuld retssikkerhed i visse tilfælde. Samtidig giver de rettighedshavere mulighed for at få gavn af den legitime brug af deres værker.

- (46) I betragtning af den voksende vigtighed af at kunne tilbyde fleksible licensordninger i den digitale tidsalder og den stigende anvendelse af sådanne ordninger bør medlemsstaterne kunne indføre licensordninger, som tillader kollektive forvaltningsorganisationer at indgå licensaftaler på frivillig basis, uanset om alle rettighedshavere har givet den berørte organisation tilladelse hertil. Medlemsstaterne bør have mulighed for at opretholde og indføre sådanne ordninger i overensstemmelse med deres nationale traditioner, praksis eller forhold, med forbehold af de garantier, der er fastsat i dette direktiv, og i overensstemmelse med EU-retten og Unionens internationale forpligtelser. Sådanne ordninger bør kun have virkning på den pågældende medlemsstats område, medmindre andet er fastsat i EU-retten. Medlemsstaterne bør have fleksibilitet til at vælge den konkrete type af ordning, der gør det muligt at udvide licenser til værker eller andre frembringelser til at omfatte rettighederne hos rettighedshavere, der ikke har givet den organisation, der indgår aftalen, tilladelse hertil, forudsat at en sådan ordning er i overensstemmelse med EU-retten, herunder med reglerne om kollektiv forvaltning af rettigheder fastsat i direktiv 2014/26/EU. Navnlig bør sådanne ordninger også sikre, at artikel 7 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse på rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den organisation, der indgår aftalen. Sådanne ordninger kan omfatte udvidede kollektive licenser, retlige mandater og retlige formodninger om repræsentation. Bestemmelserne i dette direktiv om kollektive licenser bør ikke berøre medlemsstaternes eksisterende muligheder for at anvende obligatorisk kollektiv forvaltning af rettigheder eller andre kollektive licensordninger med udvidet virkning såsom den, der er omhandlet i artikel 3 i Rådets direktiv 93/83/EØF¹.

¹ Rådets direktiv 93/83/EØF af 27. september 1993 om samordning af visse bestemmelser vedrørende ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med radio- og tv-udsendelse via satellit og viderespredning pr. kabel (EUT L 248 af 6.10.1993, s. 15).

- (47) Det er vigtigt, at ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning kun anvendes inden for veldefinerede anvendelsesområder, hvor opnåelse af tilladelser fra rettighedshavere på individuelt grundlag typisk er så byrdefuld og upraktisk, at den krævede licenstransaktion, nemlig udstedelse af en licens, der omfatter alle de berørte rettighedshavere, sandsynligvis ikke vil finde sted på grund af karakteren af anvendelsen eller af de typer af værker eller andre frembringelser, der er tale om. Sådanne ordninger bør være baseret på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier med hensyn til behandlingen af rettighedshavere, herunder af rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation. Navnlig bør den blotte omstændighed, at de berørte rettighedshavere ikke er statsborgere, bosiddende eller etablerede i den medlemsstat, hvor den bruger, der anmoder om en licens, er hjemmehørende, ikke i sig selv være tilstrækkelig grund til at betragte clearing af rettigheder for at være så byrdefuld og upraktisk, at det berettiger anvendelsen af sådanne ordninger. Det er ligeledes vigtigt, at den anvendelse, licensen dækker, hverken har en negativ indvirkning på den økonomiske værdi af de relevante rettigheder eller fratager rettighedshaverne betydelige kommercielle fordele.

- (48) Medlemsstaterne bør sikre, at der forefindes passende garantier for beskyttelsen af de legitime interesser hos rettighedshavere, der ikke har givet et mandat til den organisation, der tilbyder licensen, og at disse garantier finder anvendelse på en ikkediskriminerende måde. For at berettige den udvidede virkning af ordningerne bør organisationen navnlig, på grundlag af tilladelser fra rettighedshaverne, være tilstrækkeligt repræsentativ for de typer af værker eller andre frembringelser og for de rettigheder, som licensen omhandler. Medlemsstaterne bør fastsætte betingelser, der skal opfyldes for, at disse organisationer kan betragtes som tilstrækkelig repræsentative, under hensyntagen til den kategori af rettigheder, der forvaltes af organisationen, til organisationens evne til at forvalte rettighederne effektivt, til den kreative sektor, som organisationen opererer i, samt til spørgsmålet om, hvorvidt organisationen dækker et væsentligt antal rettighedshavere inden for den relevante type af værker eller andre frembringelser, som har givet tilladelse til udstedelse af licens for den relevante type af anvendelse, i overensstemmelse med direktiv 2014/26/EU. Medlemsstaterne bør af hensyn til retssikkerheden og tilliden til ordningerne kunne bestemme, hvem der skal have det retlige ansvar for de anvendelser, der er tilladt i henhold til licensaftalen. Alle rettighedshavere, hvis værker udnyttes i henhold til licensen, bør være sikret ligebehandling, navnlig hvad angår adgang til oplysninger om licenser og fordeling af vederlag. Bekendtgørelsesforanstaltninger bør være effektive i hele licensperioden, og bør ikke involvere at brugere, kollektive forvaltningsorganisationer eller rettighedshavere pålægges en uforholdsmæssig administrativ byrde, og uden at der er behov for at informere hver rettighedshaver individuelt.

For at sikre, at rettighedshavere let kan genvinde kontrollen over deres værker og forhindre enhver anvendelse af deres værker, som vil være til skade for deres interesser, er det vigtigt, at rettighedshaverne har reel mulighed for at udelukke anvendelsen af sådanne ordninger på deres værker eller andre frembringelser, det være sig for alle anvendelser, værker eller andre frembringelser eller for specifikke anvendelser, værker eller andre frembringelser, herunder før indgåelsen af en licensaftale og i løbet af licensens løbetid. I sådanne tilfælde bør enhver igangværende anvendelse afsluttes inden for en rimelig frist. En sådan udelukkelse fra rettighedshavernes side bør ikke berøre deres krav på betaling af vederlag for den faktiske anvendelse af værket eller andre frembringelser i henhold til licensen. Medlemsstaterne bør også kunne bestemme, at der er behov for yderligere foranstaltninger til beskyttelse af rettighedshaverne. Sådanne yderligere foranstaltninger kan f.eks. omfatte fremme af udveksling af oplysninger mellem kollektive forvaltningsorganisationer og andre interesserede parter i hele Unionen for at øge bevidstheden om sådanne ordninger og den mulighed, der er til rådighed for rettighedshaverne, for at udelukke deres værker eller andre frembringelser fra disse ordninger.

- (49) Medlemsstaterne bør sikre, at formålet med og omfanget af licenser, der tildeles som følge af ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning, såvel som de mulige anvendelser altid defineres nøje og klart i retsregler, eller, hvis den tilgrundliggende retsregel er en generel bestemmelse, i den licenspraksis, der anvendes som følge af sådanne generelle bestemmelser, eller i de tildelte licenser. Muligheden for at forvalte en licens under sådanne ordninger bør også begrænses til kollektive forvaltningsorganisationer, der er underlagt national ret, som gennemfører direktiv 2014/26/EU.

- (50) I betragtning af de forskellige traditioner og erfaringer med hensyn til ordninger for kollektive licenser med en udvidet virkning på tværs af medlemsstaterne og deres anvendelse på rettighedshavere uanset disses nationalitet eller bopælsmedlemsstat er det vigtigt at sikre, at der er gennemsigtighed og dialog på EU-plan om, hvordan sådanne ordninger fungerer i praksis, herunder hvad angår effektiviteten af garantierne for rettighedshavere, anvendeligheden af sådanne ordninger, deres virkning på rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den kollektive forvaltningsorganisation, eller på rettighedshavere, som er statsborgere eller bosiddende i en anden medlemsstat, og indvirkningen på den grænseoverskridende levering af tjenesteydelser, herunder det potentielle behov for at fastsætte regler, der kan give sådanne ordninger grænseoverskridende virkning i det indre marked. For at sikre gennemsigtighed bør Kommissionen regelmæssigt offentliggøre information om anvendelsen af sådanne ordninger i henhold til dette direktiv. Medlemsstater, der har indført sådanne ordninger, bør derfor informere Kommissionen om relevante nationale bestemmelser og deres anvendelse i praksis, herunder anvendelsesområderne for og typerne af licenser, der indføres på grundlag af generelle bestemmelser, licensernes omfang og de involverede kollektive forvaltningsorganisationer. En sådan information bør drøftes med medlemsstaterne i det kontaktudvalg, der er fastsat i artikel 12, stk. 3, i direktiv 2001/29/EF. Kommissionen bør offentliggøre en rapport om anvendelsen af sådanne ordninger i Unionen og deres indvirkning på licensgivning og rettighedshavere, om formidling af kulturelt indhold og om grænseoverskridende levering af tjenesteydelser inden for kollektiv forvaltning af ophavsret og beslægtede rettigheder samt om virkningen på konkurrencen.

- (51) Video on demand-tjenester har potentialet til at spille en afgørende rolle i formidlingen af audiovisuelle værker på tværs af Unionen. Udbuddet af sådanne værker, navnlig europæiske værker, på video on demand-tjenester er imidlertid fortsat begrænset. Aftaler om udnyttelsen af sådanne værker online kan være vanskelige at indgå på grund af problemer vedrørende udstedelsen af licensrettigheder. Der kan f.eks. opstå problemer, når indehaveren af rettighederne inden for et givent geografisk område har et lavt økonomisk incitament til at udnytte et værk online og ikke giver licens til eller holder onlinerettighederne tilbage, hvilket kan føre til, at audiovisuelle værker på video on demand-tjenester er utilgængelige. Andre problemer kan vedrøre tidsrammen for udnyttelsen.

- (52) Med henblik på at lette udstedelsen af licensrettigheder til audiovisuelle værker til video on demand-tjenester bør der stilles krav om, at medlemsstaterne tilvejebringer en forhandlingsordning, som gør det muligt for parter, der er interesseret i at indgå en aftale, at få bistand af et uafhængigt organ eller en eller flere mæglere. Med henblik herpå bør medlemsstaterne enten kunne oprette et nyt organ eller benytte et eksisterende organ, der opfylder betingelserne i dette direktiv. Medlemsstaterne bør kunne udpege et eller flere kompetente organer eller en eller flere mæglere. Organet eller mæglerne bør mødes med parterne og fremme forhandlingerne ved at tilbyde professionel, upartisk og ekstern rådgivning. Hvis en forhandling involverer parter fra forskellige medlemsstater, og hvis disse parter vælger at anvende forhandlingsordningen, bør parterne på forhånd blive enige om den kompetente medlemsstat. Organet eller mæglerne kan mødes med parterne for at lette indledningen af forhandlingerne eller i løbet af forhandlingerne for at lette indgåelsen af en aftale. Deltagelsen i denne forhandlingsordning og den efterfølgende indgåelse af aftaler bør være frivillig og ikke berøre parternes aftalefrihed. Medlemsstaterne bør frit kunne fastlægge betingelserne for forhandlingsordningens konkrete funktion, herunder tidspunktet for og varigheden af forhandlingsbistanden og afholdelsen af omkostningerne. Medlemsstaterne bør sørge for, at de administrative og økonomiske byrder forbliver rimelige i forhold til at sikre en effektiv forhandlingsordning. Medlemsstaterne bør uden at være forpligtet hertil tilskynde til dialog mellem repræsentative organisationer.

- (53) Når beskyttelsestiden for et værk udløber, overgår det til det offentlige domæne, og de rettigheder, som Unionens ophavsret giver i forbindelse med dette værk, ophører. Inden for billedkunst bidrager udbredelsen af tro kopier af værker i det offentlige domæne til adgangen til og fremme af kultur og adgang til kulturarv. I det digitale miljø er beskyttelsen af sådanne reproduktioner gennem ophavsret eller beslægtede rettigheder ikke i overensstemmelse med udløbet af den ophavsretlige beskyttelse af værker. Hertil kommer, at forskellene mellem de nationale ophavsretslove, der regulerer beskyttelsen af sådanne reproduktioner, skaber retsusikkerhed og påvirker udbredelsen på tværs af grænserne af billedkunstværker i det offentlige domæne. Visse reproduktioner af billedkunstværker i det offentlige domæne bør derfor ikke være beskyttet af ophavsret eller beslægtede rettigheder. Alt dette bør ikke forhindre kulturarvsinstitutioner i at sælge reproduktioner, såsom postkort.

- (54) En fri og pluralistisk presse er afgørende for at sikre god journalistik og borgernes adgang til oplysninger. Den yder et grundlæggende bidrag til den offentlige debat og et velfungerende demokratisk samfund. Den brede adgang til pressepublikationer på nettet har givet anledning til fremkomsten af nye onlinetjenester såsom nyhedsaggregatorer eller medieovervågningstjenester, for hvilke genanvendelsen af pressepublikationer udgør en vigtig del af deres forretningsmodel og en indtægtskilde. Udgivere af pressepublikationer står over for problemer med at give udbydere af disse slags tjenester licens til onlineanvendelse af deres publikationer, hvilket gør det vanskeligere for dem at tjene deres investeringer ind igen. Manglende anerkendelse af udgivere af pressepublikationer som rettighedshavere medfører ofte, at udstedelsen af licenser og håndhævelsen af rettigheder til pressepublikationer i forbindelse med udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse heraf er kompleks og ineffektiv i det digitale miljø.

(55) Udgiveres organisatoriske og finansielle bidrag til produktionen af pressepublikationer bør anerkendes og støttes yderligere for at sikre bæredygtighed inden for udgivelsesvirksomhed og dermed fremme tilgængeligheden af pålidelige oplysninger. Det er derfor nødvendigt med en harmoniseret retsbeskyttelse på EU-plan af pressepublikationer for så vidt angår udbydere af informationssamfundstjenesters onlinebrug heraf, uden at dette berører de eksisterende regler om ophavsret i EU-retten, der finder anvendelse på individuelle brugeres private eller ikkekommercielle anvendelser af pressepublikationer, herunder når sådanne brugere deler pressepublikationer online. En sådan beskyttelse bør effektivt garanteres ved, at der i EU-ret i forbindelse med ophavsret indføres rettigheder til reproduktion og tilrådighedsstillelse for almenheden af pressepublikationer fra udgivere, der er etableret i en medlemsstat, i forbindelse med onlineanvendelse foretaget af udbydere af informationssamfundstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535¹. Den retlige beskyttelse af pressepublikationer i henhold til dette direktiv bør være til gavn for udgivere, der er etableret i en medlemsstat og har deres vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedforretningssted i Unionen.

Begrebet udgiver af pressepublikationer bør forstås som omfattende tjenesteudbydere såsom nyhedsforlag eller nyhedsbureauer, når de udgiver pressepublikationer i henhold til dette direktiv.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535 af 9. september 2015 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester (EUT L 241 af 17.9.2015, s. 1).

- (56) Inden for rammerne af dette direktiv bør begrebet "pressepublikation" defineres på en sådan måde, at det kun dækker journalistiske publikationer, der udgives via ethvert medie, herunder i papirform, som led i en økonomisk aktivitet, der udgør levering af en tjenesteydelse i henhold til EU-retten. De pressepublikationer, som bør dækkes heraf, vil f.eks. omfatte dagblade, ugentlige eller månedlige magasiner af almen eller specialiseret karakter, herunder abonnementsbaserede magasiner, og nyhedswebsteder. Pressepublikationer indeholder for det meste litterære værker, men omfatter i stigende grad også andre typer værker og andre frembringelser, navnlig fotografier og videoer. Periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, f.eks. videnskabelige tidsskrifter, bør ikke omfattes af beskyttelsen af pressepublikationer inden for rammerne af dette direktiv. Beskyttelsen bør heller ikke finde anvendelse på websteder som f.eks. blogs, der informerer som led i en aktivitet, der ikke udføres på initiativ af en tjenesteudbyder, f.eks. et nyhedsforlag, eller under dennes redaktionelle ansvar og kontrol.

- (57) Når der er tale om onlineanvendelser foretaget af udbydere af informationssamfundstjenester, bør de rettigheder, som indrømmes udgivere af pressepublikationer i henhold til dette direktiv, have samme omfang som den i direktiv 2001/29/EF fastlagte ret til reproduktion og ret til tilrådighedsstillelse for almenheden. De rettigheder, der tildeles udgivere af pressepublikationer, bør ikke omfatte brug af hyperlinks. De bør heller ikke omfatte blotte fakta, der meddeles i pressepublikationerne. De rettigheder, der tildeles udgivere af pressepublikationer i henhold til dette direktiv, bør også være underlagt de samme bestemmelser om undtagelser og indskrænkninger, som gælder for de i direktiv 2001/29/EF fastsatte rettigheder, herunder undtagelsen i tilfælde af citater med henblik på formål som kritik eller anmeldelser som fastsat i nævnte direktivs artikel 5, stk. 3, litra d).
- (58) Udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af pressepublikationer kan bestå i anvendelse af hele publikationer eller artikler, men også af dele af pressepublikationer. Sådanne anvendelser af dele af pressepublikationer har også opnået økonomisk relevans. Samtidig må udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer ikke undergrave de investeringer, som udgivere af pressepublikationer foretager i forbindelse med produktion af indhold. Det er derfor hensigtsmæssigt at bestemme, at anvendelse af enkelte ord eller meget korte uddrag af pressepublikationer ikke bør være omfattet af de rettigheder, der er fastsat i dette direktiv. I betragtning af den massive aggregering og anvendelse af pressepublikationer, som foretages af udbydere af informationssamfundstjenester, er det vigtigt, at udelukkelsen af meget korte uddrag fortolkes på en sådan måde, at det ikke påvirker effektiviteten af de rettigheder, der er fastsat i dette direktiv.

- (59) Beskyttelsen af udgivere af pressepublikationer inden for rammerne af dette direktiv bør ikke påvirke de rettigheder, som ophavsmænd og andre rettighedshavere har til værker og andre frembringelser, som indgår i publikationerne, herunder det omfang, i hvilket ophavsmænd og andre rettighedshavere kan udnytte deres værker eller andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i. Udgivere af pressepublikationer bør derfor ikke kunne påberåbe sig den i henhold til dette direktiv indrømmede beskyttelse i forhold til ophavsmænd og andre rettighedshavere eller i forhold til andre autoriserede brugere af de samme værker eller andre frembringelser. Dette bør ikke berøre aftaler, der indgås mellem udgiverne af pressepublikationer på den ene side og ophavsmænd og andre rettighedshavere på den anden side. Ophavsmænd, hvis værker indgår i en pressepublikation, bør have ret til en passende andel af det vederlag, som presseudgivere modtager fra udbydere af informationssamfundstjenester for anvendelse af deres pressepublikationer. Dette bør ikke berøre nationale retsregler om ejerskab eller udøvelse af rettigheder i forbindelse med ansættelseskontrakter, forudsat at sådanne retsregler er i overensstemmelse med EU-retten.

- (60) Udgivere, herunder udgivere af pressepublikationer, bøger, videnskabelige publikationer eller musikudgivelser, opererer ofte på grundlag af overdragelse af ophavsmændenes rettigheder ved hjælp af aftaler eller retlige regler. I denne sammenhæng foretager udgiverne en investering med henblik på udnyttelse af værkerne i deres publikationer, og de kan i visse tilfælde miste indtægter, hvis sådanne værker anvendes i henhold til de undtagelser eller indskrænkninger som f.eks. gælder for privatkopiering og reprografi, herunder de tilsvarende nationale ordninger for reprografi i medlemsstaterne, eller i henhold til offentlige udlånsordninger. I adskillige medlemsstater deles compensationen for anvendelser i medfør af disse undtagelser eller indskrænkninger mellem ophavsmænd og udgivere. For at tage hensyn til denne situation og øge retssikkerheden for alle berørte parter, giver dette direktiv de medlemsstater, hvor der eksisterer ordninger for deling af kompensation mellem ophavsmænd og udgivere, mulighed for at bevare dem. Dette er især vigtigt for de medlemsstater, der havde sådanne kompensationsdelingsordninger før den 12. november 2015, selv om compensationen i andre medlemsstater ikke deles, men kun tilfalder ophavsmænd i overensstemmelse med nationale kulturpolitikker. Selv om dette direktiv bør finde anvendelse på alle medlemsstater på en ikkediskriminerende måde, bør det respektere traditionerne på dette område og ikke forpligte de medlemsstater, der på nuværende tidspunkt ikke har sådanne kompensationsdelingsordninger, til at indføre dem. Det bør ikke berøre eksisterende eller fremtidige ordninger i medlemsstaterne for vederlag i forbindelse med offentligt udlån.

Det bør heller ikke berøre nationale ordninger vedrørende rettighedsforvaltning og vederlagsrettigheder, forudsat at de er i overensstemmelse med EU-retten. I tilfælde, hvor ophavsmænd har overdraget deres rettigheder eller udstedt licens til dem til en udgiver eller på anden vis bidrager med deres værker til en publikation, og der er oprettet systemer til at kompensere for den skade, som måtte påføres dem af en undtagelse eller en indskrænkning, herunder via kollektive forvaltningsorganisationer, der repræsenterer ophavsmænd og udgivere i fællesskab, bør alle medlemsstater have mulighed for, men ikke være forpligtet til, at fastsætte, at udgivere har krav på en del af en sådan compensation. Medlemsstaterne bør frit kunne bestemme, hvordan udgivere skal underbygge deres krav om compensation eller vederlag, og fastlægge betingelserne for deling af sådan compensation eller sådant vederlag mellem ophavsmænd og udgivere i overensstemmelse med deres nationale systemer.

- (61) I de seneste år er markedet for onlineindhold blevet stadig mere komplekst. Onlineindholdsdelingstjenester, der giver adgang til store mængder af ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af deres brugere, er nu blandt de væsentligste adgangskilder til onlineindhold. Onlinetjenester er et middel til at sikre bredere adgang til kulturelle og kreative værker og giver de kulturelle og kreative sektorer store muligheder for at udvikle nye forretningsmodeller. Selv om de muliggør mangfoldighed og let adgang til indhold, skaber de imidlertid også udfordringer, når ophavsretligt beskyttet indhold uploades uden forudgående tilladelse fra rettighedshaverne. Der hersker retlig usikkerhed om, hvorvidt udbydere af sådanne tjenester udfører ophavsretligt relevante handlinger og skal indhente tilladelse fra rettighedshavere for det indhold, der uploades af deres brugere, der ikke har de relevante rettigheder til det uploadede indhold, uden at dette berører anvendelsen af undtagelser og indskrænkninger fastsat i EU-retten. Denne usikkerhed påvirker rettighedshavernes mulighed for at bestemme, hvorvidt og under hvilke betingelser deres værker og andre frembringelser anvendes samt deres mulighed for at opnå et passende vederlag for en sådan anvendelse. Det er derfor vigtigt at fremme udviklingen af licensmarkedet mellem rettighedshavere og udbydere af onlineindholdsdelingstjenester. Disse licensaftaler bør være rimelige og sikre en rimelig balance mellem begge parter. Rettighedshavere bør modtage passende vederlag for anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser. Da aftalefriheden imidlertid ikke bør blive berørt af disse bestemmelser, bør rettighedshaverne ikke være forpligtet til at give en tilladelse eller indgå licensaftaler.

- (62) Visse informationssamfundstjenester er som en del af deres normale anvendelse designet til at give almenheden adgang til ophavsretligt beskyttet indhold eller andre frembringelser, som uploades af deres brugere. Definitionen af en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester fastlagt i dette direktiv bør kun omfatte onlinetjenester, der spiller en vigtig rolle på markedet for onlineindhold ved at konkurrere med andre onlineindholdsdelingstjenester såsom online lyd- og videostreamingtjenester om det samme publikum. De tjenesteydelser, der er omfattet af dette direktiv, er tjenesteydelser, der som hovedformål eller som et af sine hovedformål har at lagre ophavsretligt beskyttet indhold og give brugere mulighed for at uploade og dele en stor mængde af ophavsretligt beskyttet indhold og enten direkte eller indirekte opnå fortjeneste heraf ved at organisere og promovere det med henblik på at tiltrække et større publikum, herunder ved at kategorisere det og anvende målrettet markedsføring inden for det. Sådanne tjenesteydelser bør ikke omfatte tjenesteydelser, der har et andet hovedformål end at sætte brugerne i stand til at uploade og dele en stor mængde ophavsretligt beskyttet indhold med henblik på at opnå fortjeneste af denne aktivitet. Sidstnævnte tjenesteydelser omfatter f.eks. elektroniske kommunikationstjenester som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972¹ samt udbydere af business to business-cloudtjenester og cloudtjenester, som giver brugerne mulighed for at uploade indhold til eget brug, såsom. cyberlockers, eller onlinemarkedspladser, hvis hovedaktivitet er onlinedetailhandel, og som ikke giver adgang til ophavsretligt beskyttet indhold.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36).

Definitionen af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør heller ikke omfatte udbydere af tjenesteydelser såsom open source-softwareudviklings- og delingsplatforme, ikkeprofitbaserede videnskabelige eller uddannelsesmæssige databanker samt ikkeprofitbaserede onlineencyklopædier. For at sikre et højt niveau af ophavsretsbeskyttelse bør den ordning for ansvarsfritagelse, der er fastsat i dette direktiv, ikke finde anvendelse på tjenesteudbydere, hvis hovedformål er at engagere sig i eller fremme piratkopiering af ophavsretligt beskyttet materiale.

- (63) Vurderingen af, om en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester lagrer og giver adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttet indhold, bør foretages fra sag til sag og bør tage højde for en kombination af elementer såsom tjenestens publikum og antallet af filer med ophavsretligt beskyttet indhold, som uploades af tjenesternes brugere.

- (64) Det er hensigtsmæssigt i dette direktiv at præcisere, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden, når de giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, der uploades af deres brugere. Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør følgelig indhente tilladelse, herunder via en licensaftale, fra de relevante rettighedshavere. Dette berører ikke begrebet overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden andetsteds i EU-retten, ligesom det ikke berører muligheden for at anvende artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/29/EF på andre tjenesteudbydere, der anvender ophavsretligt beskyttet indhold.
- (65) Når udbydere af onlineindholdsdelingstjenester er ansvarlige for handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden på de betingelser, der er fastsat i nærværende direktiv, bør artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF ikke finde anvendelse på det ansvar, der følger af nærværende direktivs bestemmelser om udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters anvendelse af beskyttet indhold. Dette bør ikke berøre anvendelsen af artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF på sådanne tjenesteudbydere til formål, der ikke er omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde.

- (66) Under hensyntagen til, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester giver adgang til indhold, som ikke uploades af dem, men af brugerne, bør der indføres en særlig ansvarsordning i forbindelse med dette direktiv for tilfælde, hvor der ikke er givet tilladelse. Dette bør ikke berøre retsmidler, der eksisterer i national ret for andre tilfælde end ansvar for krænkelse af ophavsrettigheder, eller muligheden for, at nationale domstole eller administrative myndigheder kan udstede påbud i overensstemmelse med EU-retten. Navnlig bør den særlige ordning, der gælder for nye udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, hvis årlige omsætning er på under 10 mio. EUR, og hvis gennemsnitlige antal unikke besøgende pr. måned i Unionen ikke overstiger 5 millioner, ikke berøre adgangen til retsmidler i henhold til EU-retten og national ret. Hvis der ikke er givet tilladelse til tjenesteudbydere, bør de gøre deres bedste indsats i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt for at sikre, at der på deres tjenester ikke er adgang til uautoriserede værker og andre frembringelser som identificeret af de relevante rettighedshavere. Med henblik herpå bør rettighedshaverne give udbydere de relevante og nødvendige oplysninger under hensyntagen til bl.a. rettighedshavernes størrelse og typen af deres værker og andre frembringelser. De foranstaltninger, der træffes af onlineindholdsdelingstjenester i samarbejde med rettighedshaverne, bør ikke føre til blokering af adgangen til ikkekrænkende indhold, herunder værker eller andet beskyttet materiale, hvis brug er omfattet af en licensaftale, eller en undtagelse fra eller en indskrænkning af ophavsretten og beslægtede rettigheder. Skridt taget af sådanne tjenesteudbydere bør derfor ikke berøre brugere, der anvender onlineindholdsdelingstjenesterne til lovligt at uploade og få adgang til oplysninger på sådanne tjenester.

De forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, bør desuden ikke føre til, at medlemsstaterne pålægger en generel overvågningsforpligtelse. Ved vurderingen af, hvorvidt en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester har gjort sin bedste indsats i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør der tages hensyn til, om tjenesteudbyderen har taget alle de skridt, som en påpasselig erhvervsdrivende ville tage for at opfylde målet om at forhindre adgang til uautoriserede værker eller andre frembringelser på sit websted, under hensyntagen til bedste praksis i branchen og effektiviteten af de foranstaltninger, der er truffet på baggrund af alle relevante faktorer og udviklinger, samt til proportionalitetsprincippet. Med henblik på denne vurdering bør en række elementer tages i betragtning, såsom tjenestens størrelse, den nyeste viden om eksisterende midler, herunder potentielle fremtidige udviklinger, for at forhindre adgang til forskellige typer indhold til rådighed, samt sådanne midlers omkostninger for tjenesterne. Forskellige midler til at forhindre adgang til uautoriseret ophavsretligt beskyttet indhold kan være egnede og proportionale afhængig af typen af indhold, og det kan derfor ikke udelukkes, at tilgængelighed af uautoriseret indhold i visse tilfælde kun kan undgås ved underretning af rettighedshaverne. Ethvert skridt, som tjenesteudbyderne tager, bør være effektivt i forhold til de forfulgte mål, men bør ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå målet om at forhindre og sætte en stopper for adgangen til uautoriserede værker og andre frembringelser.

Hvis uautoriserede værker og andre frembringelser bliver tilgængelige på trods af den bedste indsats, der er gjort i samarbejde med rettighedshaverne i henhold til dette direktiv, bør udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester være ansvarlige i forbindelse med de specifikke værker og andre frembringelser, som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne, medmindre disse udbydere påviser, at de har gjort deres bedste indsats i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt.

Når specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser er blevet tilgængelige på onlineindholdsdelingstjenesterne, uanset om der er gjort den bedste indsats, og uanset om rettighedshaverne har stillet de relevante og nødvendige oplysninger til rådighed på forhånd, bør udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester desuden være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden af værker eller andre frembringelser, når de efter at have modtaget en tilstrækkeligt begrundet meddelelse undlader at handle hurtigt for at hindre adgangen til de værker eller andre frembringelser, de har modtaget meddelelse om, eller fjerne dem fra deres websteder. Desuden bør udbyderne af sådanne onlineindholdsdelingstjenester også være ansvarlige, hvis de ikke påviser, at de har gjort deres bedste indsats for at forhindre fremtidig upload af specifikke uautoriserede værker, baseret på relevante og nødvendige oplysninger fra rettighedshavere til dette formål.

Såfremt rettighedshaverne ikke giver udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester med de relevante og nødvendige oplysninger om deres specifikke værker eller andre frembringelser, eller såfremt rettighedshaverne ikke har fremsendt nogen meddelelse om blokering af adgang til eller fjernelse af specifikke uautoriserede værker eller andre frembringelser, således at disse udbydere ikke er i stand til at gøre deres bedste indsats for at forhindre adgang til uautoriseret indhold på deres tjenester i overensstemmelse med høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt, bør sådanne tjenesteudbydere ikke være ansvarlige for uautoriserede handlinger i form af overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden af sådanne uidentificerede værker eller andre frembringelser.

- (67) Nærværende direktiv fastsætter på tilsvarende måde som i artikel 16, stk. 2, i direktiv 2014/26/EU regler for så vidt angår nye onlinetjenester. De regler, der er fastsat i nærværende direktiv, har til formål at tage hensyn til det særlige tilfælde, hvor nystartede virksomheder arbejder med brugeruploads med henblik på at udvikle nye forretningsmodeller. Den særlige ordning, der gælder for nye tjenesteudbydere med begrænset omsætning og publikum, bør komme reelle nye virksomheder til gode og bør derfor ophøre med at gælde tre år efter, at deres tjenester først er blevet tilgængelige online i Unionen. Denne ordning bør ikke misbruges gennem arrangementer, der tager sigte på at forlænge dens fordele ud over de første tre år. Den bør navnlig ikke finde anvendelse på nyoprettede tjenesteydelser eller tjenesteydelser som leveres under et nyt navn, men som viderefører en aktivitet fra en allerede eksisterende udbyder af onlineindholdsdelingstjenester, som ikke længere er eller kan være omfattet af denne ordning.

- (68) Udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester bør udvise åbenhed over for rettighedshaverne med hensyn til de skridt, der tages i forbindelse med samarbejdet. Da der kan træffes forskellige foranstaltninger af udbyderne af onlineindholdsdelingstjenester, bør de på rettighedshavernes anmodning give rettighedshaverne fyldestgørende oplysninger om, hvilken type foranstaltninger der er truffet, og hvordan de er truffet. Sådanne oplysninger bør være så specifikke, at de sikrer rettighedshaverne en tilstrækkelig gennemsigtighed, uden at det påvirker udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters forretningshemmeligheder. Tjenesteudbydere bør dog ikke være forpligtet til at give rettighedshaverne detaljerede og individualiserede oplysninger om de enkelte værker eller andre frembringelser, der er identificeret. Dette bør ikke berøre kontraktlige ordninger, som kan indeholde mere specifikke bestemmelser om de oplysninger, der skal gives, hvis der er indgået aftaler mellem tjenesteudbydere og rettighedshavere.

- (69) Når udbydere af onlineindholdsdelingstjenester opnår tilladelser, herunder via licensaftaler, til på deres tjeneste at anvende indhold, der uploades af tjenestens brugere, bør disse tilladelser også omfatte de ophavsretligt relevante handlinger i forbindelse med brugeruploads inden for rammerne af den tilladelse, der er givet til tjenesteudbydere, men kun i tilfælde, hvor disse brugere handler i ikkekommercielt øjemed, f.eks. ved at dele deres indhold uden nogen form for fortjeneste for øje, eller når de indtægter, der genereres af deres uploads, ikke er væsentlige i forhold til de ophavsretligt relevante handlinger af brugerne, som er omfattet af sådanne tilladelser. Når rettighedshavere udtrykkeligt har givet autoriserede brugere tilladelse til at uploade værker eller andre frembringelser til en onlineindholdsdelingstjeneste, er udbyderens overføring heraf til almenheden tilladt inden for rammerne af den tilladelse, der er udstedt af rettighedshaveren. Der bør imidlertid ikke være nogen formodning til fordel for udbydere af onlineindholdsdelingstjenester om, at deres brugere har clearet alle relevante rettigheder.

- (70) De foranstaltninger, der træffes af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester i samarbejde med rettighedshavere, bør ikke berøre anvendelsen af undtagelser fra eller indskrænkninger af ophavsretten, herunder navnlig sådanne, der sikrer brugernes ytringsfrihed. Brugere bør have mulighed for at uploade og tilgængeliggøre indhold, der er genereret af brugere, til specifikke formål som citat, kritik, anmeldelse, karikatur, parodi eller pastiche. Dette er især vigtigt for at finde en balance mellem på den ene side de grundlæggende rettigheder fastlagt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ("chartret"), navnlig ytringsfriheden og friheden for kunst, og på den anden side ejendomsretten, herunder intellektuel ejendomsret. Disse undtagelser og indskrænkninger bør derfor gøres obligatoriske for at sikre, at brugere nyder ensartet beskyttelse i hele Unionen. Det er vigtigt at sikre, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester har en effektiv klageordning til støtte for anvendelsen til sådanne specifikke formål.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester bør også indføre effektive og hurtigt arbejdende klageordninger, der giver brugerne mulighed for at klage over foranstaltninger, der er truffet med hensyn til deres uploads, navnlig når de kunne drage fordel af en undtagelse fra eller indskrænkning af ophavsretten i forbindelse med et upload, hvortil adgangen er blokeret, eller som er fjernet. Enhver klage, der indgives under sådanne ordninger, bør behandles uden unødigt forsinkelse og underkastes menneskelig kontrol. Når rettighedshavere anmoder tjenesteudbydere om at gribe ind over for brugeruploads ved f.eks. at blokere for adgang til eller fjerne uploadet indhold, bør sådanne rettighedshavere behørigt begrunde deres anmodninger. Desuden bør samarbejdet ikke føre til identifikation af individuelle brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre det sker i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF¹ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679². Medlemsstaterne bør også sikre, at brugerne har adgang til udenretslige tvistbilæggelsesordninger. Sådanne ordninger bør gøre det muligt at afgøre tvister på upartisk vis. Brugere bør også have adgang til en domstol eller en anden relevant retslig myndighed for at påberåbe sig anvendelse af en undtagelse fra eller en indskrænkning af ophavsret og beslægtede rettigheder.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

- (71) Snarest muligt efter datoen for dette direktivs ikrafttræden bør Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne arrangere dialoger mellem interessenter for at sikre ensartet anvendelse af samarbejdsforpligtelsen mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere og fastsætte bedste praksis med hensyn til de relevante branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt. Til dette formål bør Kommissionen høre relevante interessenter, herunder brugerorganisationer og teknologileverandører, og tage hensyn til udviklingen på markedet. Brugerorganisationer bør også have adgang til oplysninger om de foranstaltninger, der træffes af udbydere af onlineindholdsdelingstjenester for at forvalte indhold online.
- (72) Ophavsmænd og udøvende kunstnere står ofte i en svagere forhandlingsposition, når de udsteder en licens eller overfører deres rettigheder, herunder gennem deres egne virksomheder, med henblik på udnyttelse mod ydelse af et vederlag, og disse fysiske personer har behov for den beskyttelse, der er fastsat i dette direktiv, for fuldt ud at kunne udnytte de rettigheder, der er harmoniseret i henhold til EU-retten. Dette behov for beskyttelse opstår ikke, når aftalepartneren handler som en slutbruger og ikke selv udnytter værket eller fremførelsen, hvilket f.eks. kan være tilfældet i visse ansættelseskontrakter.

- (73) Vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere bør være passende og stå i et rimeligt forhold til den faktiske eller potentielle økonomiske værdi af de rettigheder, som er omfattet af licensen eller overførslen, under hensyntagen til ophavsmandens eller den udøvende kunstners bidrag til det samlede værk eller den samlede anden frembringelse og alle andre omstændigheder i sagen, som f.eks. markedspraksis eller den faktiske udnyttelse af værket. Et engangsbeløb kan også udgøre et rimeligt vederlag, men det bør ikke være reglen. Medlemsstaterne bør have friheden til at fastlægge de konkrete tilfælde, hvor der kan anvendes engangsbeløb, under hensyntagen til de særlige forhold i hver enkelt sektor. Medlemsstaterne bør frit kunne gennemføre princippet om et passende og forholdsmæssigt vederlag gennem forskellige eksisterende eller nyligt indførte ordninger, som kan omfatte kollektive forhandlinger og andre ordninger, forudsat at sådanne ordninger er i overensstemmelse med gældende EU-ret.
- (74) Ophavsmænd og udøvende kunstnere har brug for oplysninger til at vurdere den økonomiske værdi af de af deres rettigheder, der er harmoniseret i henhold til EU-retten. Dette er navnlig tilfældet, når fysiske personer udsteder en licens eller overdrager rettigheder med henblik på udnyttelse mod vederlag. Dette behov opstår ikke, hvor udnyttelsen er ophørt, eller hvor ophavsmanden eller den udøvende kunstner har givet en licens til almenheden vederlagsfrit.

- (75) Eftersom ophavsmænd og udøvende kunstnere ofte er i en svagere forhandlingsposition, når de udsteder licenser eller overdrager deres rettigheder, har de behov for adgang til løbende at kunne vurdere den økonomiske værdi af deres rettigheder sammenlignet med det vederlag, som de får for licensen eller overdragelsen, men de oplever ofte en mangel på gennemsigtighed. Derfor er fyldestgørende og nøjagtige oplysninger fra deres aftalepartnere eller disses retssuccessorer, vigtige for gennemsigtigheden og balancen i det system, der regulerer vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere. Disse oplysninger bør være ajourførte for at give adgang til de nyeste data relevante for udnyttelsen af værket eller fremførelsen og omfattende, således at de dækker alle kilder til indtægter af relevans for sagen, herunder eventuelt indtægter fra salg af merchandise. Så længe udnyttelsen er i gang, bør ophavsmænds og udøvende kunstners aftalepartnere give dem adgang til oplysninger om alle former for udnyttelse og om alle relevante indtægter på verdensplan med en regelmæssighed, som er passende for den relevante sektor, dog mindst en gang om året. Oplysningerne bør gives på en måde, der er forståelig for ophavsmanden eller den udøvende kunstner, og bør gøre det muligt at foretage en effektiv vurdering af den økonomiske værdi af de pågældende rettigheder. Gennemsigtighedsforpligtelsen bør dog kun finde anvendelse, når der er tale om ophavsretligt relevante rettigheder. Behandlingen af personoplysninger, såsom kontaktoplysninger og oplysninger om vederlag, som er nødvendig for at holde ophavsmænd og udøvende kunstnere underrettet i forbindelse med udnyttelsen af deres værker og fremførelser, bør foretages i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra c), i forordning (EU) 2016/679/.

- (76) For at sikre, at ophavsmænd og udøvende kunstnere informeres behørigt om udnyttelsen, også i tilfælde, hvor rettighederne er givet i underlicens til andre parter, der udnytter rettighederne, giver dette direktiv ophavsmænd og udøvende kunstnere ret til at anmode om yderligere relevante oplysninger om udnyttelsen af rettighederne i tilfælde, hvor den første kontraktmæssige modpart har afgivet de oplysninger, vedkommende har til rådighed, men disse oplysninger ikke er tilstrækkelige til at vurdere den økonomiske værdi af deres rettigheder. Denne anmodning bør foretages enten direkte til underlicenstagere eller gennem ophavsmændenes og de udøvende kunstners aftalepartnere. Ophavsmænd og udøvende kunstnere og deres aftalepartnere bør kunne indvillige i at hemmeligholde de delte oplysninger, men ophavsmænd og udøvende kunstnere bør altid kunne bruge de delte oplysninger med henblik på at udøve deres rettigheder i henhold til dette direktiv. Medlemsstaterne bør have mulighed for i overensstemmelse med EU-retten at træffe yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtighed for ophavsmænd og udøvende kunstnere.

(77) Ved gennemførelsen af gennemsigtighedsforpligtelsen i dette direktiv bør medlemsstaterne tage hensyn til de særlige karakteristika, der er knyttet til de forskellige indholdssektorer, f.eks. inden for musiksektoren, den audiovisuelle sektor og forlagssektoren, og alle relevante interessenter bør inddrages, når sådanne sektorspecifikke forpligtelser fastlægges. Hvor det er relevant, bør betydningen af ophavsmænds og udøvende kunstneres bidrag til det samlede værk eller den samlede fremførelse også tages i betragtning. Kollektive overenskomster bør overvejes som mulighed for at opnå en aftale mellem de relevante interessenter med hensyn til gennemsigtighed. Sådanne aftaler bør sikre, at ophavsmænd og udøvende kunstnere har den samme eller en højere grad af gennemsigtighed end de mindstekrav, der er fastsat i dette direktiv. For at muliggøre tilpasningen af de eksisterende praksisser for rapportering til gennemsigtighedsforpligtelsen bør der fastsættes en overgangsperiode. Det bør ikke være nødvendigt at anvende gennemsigtighedsforpligtelsen i forbindelse med aftaler indgået mellem rettighedshavere og kollektive forvaltningsorganisationer, uafhængige forvaltningsenheder eller andre enheder, der er omfattet af de nationale regler til gennemførelse af direktiv 2014/26/EU, da disse organisationer eller enheder allerede er underlagt gennemsigtighedsforpligtelser i medfør af artikel 18 i direktiv 2014/26/EU. Artikel 18 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse på organisationer, der forvalter ophavsret eller beslægtede rettigheder på vegne af mere end én rettighedshaver til fælles gavn for disse rettighedshavere. Dog bør individuelt forhandlede aftaler mellem rettighedshavere og de af deres aftalepartnere, der handler i egen interesse, være underlagt den i dette direktiv omhandlede gennemsigtighedsforpligtelse.

- (78) Visse aftaler om udnyttelse af rettigheder, som er harmoniseret på EU-niveau, har en lang varighed og giver ophavsmænd og udøvende kunstnere få muligheder for at genforhandle dem med deres aftalepartnere eller deres retssuccessorer, i tilfælde af at rettighedernes økonomiske værdi viser sig at være væsentligt højere end oprindeligt antaget. Uden at det berører aftaleretten i medlemsstaterne, bør der derfor fastlægges en ordning til justering af vederlaget med henblik på tilfælde, hvor det oprindeligt aftalte vederlag under en licens eller overdragelse af rettigheder klart er blevet uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med den relevante indtægt hidrørende fra ophavsmandens eller den udøvende kunstners aftalepartners efterfølgende udnyttelse af værket eller optagelse af fremførelsen. Alle de indtægter, der er relevante for sagen, herunder eventuelle indtægter fra salg af merchandise, bør tages i betragtning ved vurderingen af, om vederlaget er uforholdsmæssigt lavt. Vurderingen af situationen bør tage hensyn til de specifikke omstændigheder i hvert enkelt tilfælde, herunder bidraget fra ophavsmanden eller den udøvende kunstner, til de særlige karakteristika og vederlagspraksisser i de forskellige indholdssektorer samt spørgsmålet om, og hvorvidt aftalen er baseret på en kollektiv overenskomst. Repræsentanter for ophavsmænd og udøvende kunstnere, der er behørigt bemyndiget i henhold til national ret og i overensstemmelse med EU-retten, bør kunne bistå en eller flere ophavsmænd eller udøvende kunstnere i forbindelse med anmodninger om justering af aftalerne, idet der også tages hensyn til andre ophavsmænds eller udøvende kunstners interesser, når det er relevant.

Disse repræsentanter bør beskytte identiteten af de repræsenterede ophavsmænd og udøvende kunstnere, så længe dette er muligt. Kan parterne ikke blive enige om at justere vederlaget, bør ophavsmanden eller den udøvende kunstner have ret til at indbringe sagen for retten eller for en anden kompetent myndighed. En sådan ordning bør ikke finde anvendelse på aftaler, der indgås af enheder som defineret i artikel 3, litra a) og b), i direktiv 2014/26/EU eller af andre enheder, som er omfattet af nationale bestemmelser, der gennemfører direktiv 2014/26/EU.

- (79) Ophavsmænd og udøvende kunstnere er ofte tilbageholdende med at håndhæve deres rettigheder over for deres aftalepartnere ved en domstol eller lignende organer. Medlemsstaterne bør derfor fastsætte bestemmelser om en alternativ procedure til afgørelse af tvister vedrørende krav fremført af ophavsmænd og udøvende kunstnere eller af deres repræsentanter på deres vegne vedrørende gennemsigtighedsforpligtelser og ordningen for justering af aftaler. Med henblik herpå bør medlemsstaterne kunne enten oprette et nyt organ eller en ny ordning eller benytte et eksisterende organ eller en eksisterende ordning, som opfylder dette direktivs betingelser, uanset om disse organer eller ordninger fungerer i brancheregiet eller offentligt regi, herunder når de indgår som en del af det nationale domstolssystem. Medlemsstaterne bør have fleksibilitet til at beslutte, hvordan omkostningerne ved tvistbilæggelsesproceduren skal fordeles. En sådan alternativ tvistbilæggelsesprocedure bør ikke berøre parternes ret til at gøre deres rettigheder gældende ved at indbringe sagen for en domstol.

- (80) Når ophavsmænd og udøvende kunstnere har udsteder licens eller overdrager deres rettigheder, forventer de, at deres værk eller fremførelse udnyttes. Det kan være tilfældet, at værker eller fremførelser, til hvilke der er blevet udstedt licens eller overdraget rettigheder, slet ikke udnyttes. Når disse rettigheder er blevet overført på et eksklusivt grundlag, kan ophavsmænd og udøvende kunstnere ikke ty til en anden part med henblik på udnyttelse af deres værker eller fremførelser. I et sådant tilfælde, og efter et rimeligt tidsrum, bør ophavsmænd og udøvende kunstnere kunne drage fordel af en ordning for tilbagekaldelse af rettigheder, der giver dem mulighed for at overføre deres rettigheder eller give licens til en anden person. Eftersom udnyttelsen af værker eller fremførelser kan variere afhængigt af sektoren, kan der fastsættes særlige bestemmelser på nationalt plan for at tage hensyn til de særlige kendetegn ved sektorerne, f.eks. den audiovisuelle sektor, eller ved værkerne eller fremførelserne, navnlig ved at fastsætte tidsrammer for tilbagekaldelsesretten. For at beskytte licenstagernes og rettighedserhververes legitime interesser og forhindre misbrug og i betragtning af, at der er behov for et vist tidsrum, før et værk eller en fremførelse rent faktisk kan udnyttes, bør ophavsmænds og udøvende kunstneres ret til tilbagekaldelse udøves i overensstemmelse med visse proceduremæssige krav og først efter, at der er gået en vis tid efter indgåelsen af licens- eller overdragelsesaftalen. Medlemsstaterne bør kunne regulere udøvelsen af tilbagekaldelsesretten i tilfælde af værker eller fremførelser med mere end én ophavsmand eller udøvende kunstner, under hensyntagen til den relative betydning af de individuelle bidrag.

- (81) De bestemmelser vedrørende gennemsigtighed, aftalejusteringsordninger og alternative tvistbilæggelsesprocedurer, der er fastlagt i dette direktiv, bør være obligatoriske, og parterne bør ikke kunne fravige disse bestemmelser, uanset om de er i aftalerne mellem ophavsmænd, udøvende kunstnere og deres aftalepartnere eller i aftaler mellem disse partnere og tredjeparter, såsom aftaler om hemmeligholdelse. Som følge heraf bør artikel 3, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008¹, anvendes på en sådan måde, at når alle andre elementer med relevans for sagen på det tidspunkt, hvor lovvalget foretages, er lokaliseret i en eller flere medlemsstater, kan parternes valg af en anden lov end loven i en medlemsstat ikke medføre tilsidesættelse af bestemmelserne om gennemsigtighed, aftalejusteringsordninger og alternative tvistbilæggelsesprocedurer, der er fastlagt i nærværende direktiv, som gennemført i den medlemsstat, hvor domstolen er beliggende.
- (82) Intet i dette direktiv bør fortolkes således, at det forhindrer indehavere af eksklusive rettigheder i henhold til EU-retten om ophavsret i at tillade anvendelse af deres værker eller andre frembringelser gratis, herunder via ikkeeksklusive licenser til gavn for alle brugere.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6).

- (83) Målet for dette direktiv, nemlig at modernisere visse aspekter af Unionens rammer for ophavsret for at tage hensyn til den teknologiske udvikling og nye distributionskanaler for beskyttet indhold i det indre marked, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af deres omfang og virkninger bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (84) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som navnlig chartret anerkender. Dette direktiv bør følgelig fortolkes og anvendes under overholdelse af disse rettigheder og principper.
- (85) Enhver behandling af personoplysninger efter dette direktiv bør respektere de grundlæggende rettigheder, herunder retten til respekt for privatliv og familieliv og retten til beskyttelse af personoplysninger, jf. henholdsvis artikel 7 og 8 i chartret, og skal finde sted i overensstemmelse med direktiv 2002/58/EF og forordning (EU) 2016/679.

- (86) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter¹ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

¹ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv indeholder regler, der har til formål yderligere at harmonisere EU-retten om ophavsret og beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked, under særlig hensyntagen til digitale og grænseoverskridende anvendelser af beskyttet indhold. Det indeholder også regler om undtagelser fra og indskrænkninger af ophavsret og beslægtede rettigheder, fremme af licenser samt regler, der har til formål at sikre en velfungerende markedsplads for udnyttelsen af værker og andre frembringelser.
2. Undtagen i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 24, berører dette direktiv på ingen måde de eksisterende regler, der er fastsat i de gældende direktiver på området, navnlig direktiv 96/9/EF, 2000/31/EF, 2001/29/EF, 2006/115/EF, 2009/24/EF, 2012/28/EU og 2014/26/EU.

Artikel 2
Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "Forskningsinstitution": et universitet, herunder dets biblioteker, et forskningsinstitut eller enhver anden enhed, hvis primære mål er at udføre videnskabelig forskning eller at udføre uddannelsesaktiviteter, der også omfatter videnskabelig forskning, som:
 - a) er organiseret uden fortjeneste for øje eller investerer hele overskuddet i sin videnskabelige forskning, eller
 - b) varetager af medlemsstaten anerkendte almennyttige opgaverpå en sådan måde, at adgangen til de resultater, der frembringes af en sådan videnskabelig forskning, ikke kan nydes på et privilegeret grundlag af en virksomhed, som udøver afgørende indflydelse på en sådan institution
- 2) "tekst- og datamining": enhver automatiseret analytisk fremgangsmåde, der har til formål at analysere tekst og data i digital form med henblik på at generere oplysninger, herunder, men ikke begrænset til, mønstre, tendenser og korrelationer
- 3) "kulturarvsinstitution": et offentligt tilgængeligt bibliotek eller museum, et arkiv eller en film- eller lydarvsinstitution

- 4) "pressepublikation": en samling, som primært består af litterære værker af journalistisk karakter, men som også kan omfatte andre værker eller frembringelser, og som:
- a) udgør en individuel enhed inden for en periodisk eller regelmæssigt opdateret udgivelse under én enkelt titel, såsom aviser eller magasiner af almen eller specialiseret karakter
 - b) har til formål at bringe almenheden oplysninger i form af aktualitetsstof eller om andre emner, og
 - c) udgives i medier på en tjenesteudbyders initiativ og under dennes ansvar og kontrol.

Periodiske publikationer, som udgives med videnskabeligt eller akademisk formål, såsom videnskabelige tidsskrifter, er ikke pressepublikationer i henhold til dette direktiv.

- (5) "informationssamfundstjeneste": en tjeneste som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535

- (6) "udbyder af onlineindholdsdelingstjenester": en udbyder af en informationssamfundstjeneste, der har som hovedformål eller som et af sine hovedformål at lagre og give almenheden adgang til en stor mængde ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, som uploades af dens brugere, og som den organiserer og promoverer med et profitmæssigt formål.

Udbydere af tjenester såsom ikkeprofitbaserede onlineencyklopædier, ikkeprofitbaserede, uddannelsesrelaterede og videnskabelige databanker, platforme til udvikling af open source software og open source-delingsplatforme, udbydere af elektroniske kommunikationstjenester som defineret i direktiv (EU) 2018/1972, onlinemarkedspladser og business to business-cloudtjenester samt cloudtjenester, som gør det muligt for brugere at uploade indhold til eget brug, er ikke udbydere af onlineindholdsdelingstjenester i henhold til nærværende direktiv.

AFSNIT II

FORANSTALTNINGER TIL TILPASNING AF UNDTAGELSER OG INDSKRÆNKNINGER TIL DET DIGITALE OG GRÆNSEOVERSKRIDENDE MILJØ

Artikel 3

Tekst- og datamining med henblik på videnskabelig forskning

1. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 i direktiv 2001/29/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv for reproduktioner og udtræk foretaget af forskningsorganisationer og kulturarvsinstitutioner med henblik på at udføre tekst- og datamining af værker eller andre frembringelser, som de har lovlig adgang til, med henblik på videnskabelig forskning.
2. Kopier af værker eller andre frembringelser foretaget i overensstemmelse med stk. 1 lagres med et passende sikkerhedsniveau og kan opbevares med henblik på videnskabelig forskning, herunder med henblik på verifikation af forskningsresultater.
3. Det er tilladt rettighedshavere at træffe foranstaltninger, der kan garantere sikkerhed og integritet i de netværk og databaser, hvor værkerne eller de andre frembringelser er lagret. Sådanne foranstaltninger må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

4. Medlemsstaterne opfordrer rettighedshavere, forskningsinstitutioner og kulturarvsinstitutioner til i fællesskab at fastlægge bedste praksis med hensyn til anvendelsen af den forpligtelse og de foranstaltninger, der omhandles i henholdsvis stk. 2 og 3.

Artikel 4

Undtagelse eller indskrænkning vedrørende tekst- og datamining

1. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra eller en indskrænkning af de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, litra a) og b), i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv, for reproduktion og udtræk af lovligt tilgængelige værker eller andre frembringelser med henblik på tekst- og datamining.
2. Reproduktioner og udtræk foretaget i henhold til stk. 1, kan opbevares, så længe det er nødvendigt med henblik på tekst- og datamining.
3. Undtagelsen eller indskrænkningen omhandlet i stk. 1 finder anvendelse på betingelse af, at rettighedshaverne til værker og andre frembringelser, der er omhandlet i nævnte stykke, ikke udtrykkeligt har forbeholdt sig anvendelsen heraf på passende vis, såsom en maskinlæsbar måde i tilfælde af indhold, der er stillet til rådighed for almenheden online.
4. Denne artikel berører ikke anvendelsen af artikel 3 i dette direktiv.

Artikel 5

Anvendelsen af værker og andre frembringelser i digitale og grænseoverskridende undervisningsaktiviteter

1. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra eller en indskrænkning af de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), b), d) og e), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 og 3 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv, med henblik på at tillade den digitale anvendelse af værker og andre frembringelser, når denne udelukkende finder sted med henblik på undervisningsbrug, og i det omfang det er berettiget i forhold til det ikkekommercielle formål, på betingelse af at en sådan anvendelse:
 - a) sker under en uddannelsesinstitutions ansvar, i dens lokaler eller andetsteds eller via et sikkert elektronisk miljø, som kun er tilgængeligt for uddannelsesinstitutionens elever eller studerende og undervisningspersonale, og
 - b) ledsages af en angivelse af kilden, herunder ophavsmandens navn, medmindre dette viser sig at være umuligt.

2. Uanset artikel 7, stk. 1, kan medlemsstaterne fastsætte, at undtagelsen eller indskrænkningen vedtaget i henhold til stk. 1 ikke finder anvendelse eller ikke finder anvendelse for særlig brug eller særlige typer af værker eller frembringelser såsom materiale, der primært er beregnet til uddannelsesmarkedet, eller partiturer, i det omfang der er let adgang til passende licenser, der giver tilladelse til de i nærværende artikels stk. 1 omhandlede handlinger, og som dækker uddannelsesinstitutionernes behov og særlige forhold.

De medlemsstater, der beslutter at benytte sig af dette stykkes første afsnit, træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de licenser, hvorved tilladelse gives til de i denne artikels stk. 1 omhandlede handlinger, på passende vis er tilgængelige og synlige for uddannelsesinstitutioner.

3. Anvendelsen af værker og andre frembringelser, der udelukkende finder sted til undervisningsbrug via sikre elektroniske miljøer, skal i overensstemmelse med de i medfør af denne artikel vedtagne bestemmelser i national ret anses for kun at finde sted i den medlemsstat, hvor uddannelsesinstitutionen er etableret.
4. Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om en rimelig kompensation til rettighedshaverne for anvendelsen af deres værker eller andre frembringelser i henhold til stk. 1.

Artikel 6
Bevarelse af kulturarven

Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra de rettigheder, der er fastsat i artikel 5, litra a), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, litra a), i direktiv 2009/24/EF og artikel 15, stk. 1, i nærværende direktiv, for at give kulturarvsinstitutioner mulighed for at udfærdige kopier af alle de værker eller andre frembringelser, som er en permanent del af deres samlinger, i et hvilket som helst format eller medie, når dette sker med henblik på bevarelse af sådanne værker eller frembringelser, og i det omfang det er nødvendigt for en sådan bevarelse.

Artikel 7
Almindelige bestemmelser

1. Alle aftalebestemmelser, der er i strid med undtagelserne fastsat i artikel 3, 5 og 6, er uden retskraft.
2. Artikel 5, stk. 5, i direktiv 2001/29/EF finder anvendelse på de undtagelser og indskrænkninger, der er fastsat i dette afsnit. Artikel 6, stk. 4, første, tredje og femte afsnit, i direktiv 2001/29/EF finder anvendelse på artikel 3-6 i nærværende direktiv.

AFSNIT III
FORANSTALTNINGER
TIL AT FORBEDRE LICENSPRAKSISSER
OG SIKRE BREDERE ADGANG TIL INDHOLD

Kapitel 1

Værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles

Artikel 8

Kulturarvsinstitutioners anvendelse af værker andre frembringelser, der ikke længere forhandles

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at en kollektiv forvaltningsorganisation i overensstemmelse med sinemandater fra rettighedshaverne kan indgå en ikkeeksklusiv licensaftale med ikkekommercielle formål med en kulturarvsinstitution om reproduktion, distribution, overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden af ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser, som er en permanent del af institutionens samling, uanset om alle de rettighedshavere, som er omfattet af licensen, har givet den kollektive forvaltningsorganisation mandat, på betingelse af at:
 - a) den kollektive forvaltningsorganisation på grundlag af sine mandater er tilstrækkeligt repræsentativ for rettighedshavere inden for den relevante type af værker eller andre frembringelser og for de rettigheder, som licensen omhandler, og

- b) alle rettighedshavere er garanteret ligebehandling, hvad angår betingelserne for licensen.
2. Medlemsstaterne fastsætter en undtagelse fra eller indskrænkning af de i artikel 5, litra a), b), d) og e), og artikel 7, stk. 1, i direktiv 96/9/EF, artikel 2 og 3 i direktiv 2001/29/EF, artikel 4, stk. 1, i direktiv 2009/24/EF og artikel 11, stk. 5, i nærværende direktiv omhandlede rettigheder for at gøre det muligt for kulturarvsinstitutioner at stille ikke længere forhandlede værker eller andre frembringelser, som er en permanent del af deres samlinger, til rådighed for ikkekommercielle formål, på betingelse af at:
- a) navnet på ophavsmanden eller enhver anden identificérbar rettighedshaver er anført, medmindre dette viser sig umuligt, og
 - b) sådanne værker eller andre frembringelser stilles til rådighed på ikkekommercielle websteder.
3. Medlemsstaterne fastsætter, at den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i stk. 2, kun finder anvendelse på typer af værker eller andre frembringelser, for hvilke der ikke findes en kollektiv forvaltningsorganisation, som opfylder de i stk. 1, litra a), fastsatte betingelser.
4. Medlemsstaterne fastsætter, at alle rettighedshavere til enhver tid let og effektivt kan udelukke deres værker eller andre frembringelser fra den licensordning, der er fastsat i stk. 1, eller fra den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i stk. 2, enten generelt eller i særlige tilfælde, herunder efter indgåelsen af en licensaftale eller efter påbegyndelsen af den pågældende anvendelse.

5. Værker eller andre frembringelser betragtes, som om de ikke længere forhandles, når det i god tro kan formodes, at hele værket eller frembringelsen ikke er til rådighed for almenheden via normale handelskanaler, efter der gjort en rimelig indsats for at bedømme, om det/den er til rådighed for almenheden.

Medlemsstaterne kan fastsætte specifikke krav såsom en skæringsdato for at fastslå, hvorvidt der kan udstedes licenser til værker og andre frembringelser i overensstemmelse med stk. 1, eller hvorvidt de kan anvendes i henhold til den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i stk. 2. Sådanne krav må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt og rimeligt, og må ikke være til hindring for at kunne fastslå, at et helt sæt af værker eller andre frembringelser ikke længere forhandles, når det er rimeligt at formode, at alle værker eller frembringelser ikke længere forhandles.

6. Medlemsstaterne fastsætter, at de i stk. 1 omhandlede licenser skal indhentes hos en kollektiv forvaltningsorganisation, der er repræsentativ for den medlemsstat, hvor kulturarvsinstitutionen er etableret.
7. Denne artikel finder ikke anvendelse på sæt af værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, hvis der på grundlag af den rimelige indsats, der er omhandlet i stk. 5, er bevis for, at sådanne sæt overvejende består af:
- a) værker eller andre frembringelser, som ikke er filmværker eller audiovisuelle værker, og som først blev udgivet eller, hvis de ikke er udgivet, først blev udsendt i et tredjeland,

- b) filmværker eller audiovisuelle værker, hvis producenter har deres hovedsæde eller opholdssted i et tredjeland, eller
- c) tredjelandstatsborgeres værker eller andre frembringelser, når ingen medlemsstat eller intet tredjeland har kunnet fastlægges med en rimelig indsats i henhold til litra a) og b).

Uanset første afsnit finder denne artikel anvendelse, hvor den kollektive forvaltningsorganisation er tilstrækkeligt repræsentativ, jf. stk. 1, litra a), for rettighedshavere i det relevante tredjeland.

Artikel 9

Grænseoverskridende anvendelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at licenser udstedt i overensstemmelse med artikel 8 kan give kulturarvsinstitutioner mulighed for at anvende værker eller andre frembringelser, der ikke længere forhandles, i enhver medlemsstat.
2. Anvendelsen af værker og andre frembringelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, som fastsat i artikel 8, stk. 2, anses for kun at finde sted i den medlemsstat, hvor den kulturarvsinstitution, der foretager denne anvendelse, er etableret.

Artikel 10
Bekendtgørelsesforanstaltninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at oplysninger fra kulturarvsinstitutioner, kollektive forvaltningsorganisationer eller relevante offentlige myndigheder med henblik på identifikation af ikke længere forhandlede værker og andre frembringelser, der er omfattet af en licens udstedt i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, eller som anvendes i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, som fastsat i artikel 8, stk. 2, samt oplysninger om muligheder, der er til rådighed for rettighedshavere, som omhandlet i artikel 8, stk. 4, og, så snart de er tilgængelige, og hvor det er relevant, oplysninger om parterne i licensen, de dækkede områder og anvendelserne gøres permanent, let og effektivt tilgængelige på en offentlig central onlineportal fra mindst seks måneder før værkerne eller de andre frembringelser distribueres, overføres til almenheden eller stilles til rådighed for almenheden i overensstemmelse med licensen eller i overensstemmelse med undtagelsen eller indskrænkningen.

Portalen oprettes og forvaltes af Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 386/2012.

2. Medlemsstaterne sørger for, at der, hvis det er nødvendigt for den generelle bevidsthed hos rettighedshaverne, træffes yderligere passende bekendtgørelsesforanstaltninger vedrørende kollektive forvaltningsorganisationers mulighed for at udstede licens til værker eller andre frembringelser i overensstemmelse med artikel 8, de udstedte licenser, anvendelserne i henhold til den undtagelse eller indskrænkning, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, og de muligheder, der er til rådighed for rettighedshaverne som omhandlet i artikel 8, stk. 4.

De relevante offentliggørelsesforanstaltninger, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, træffes i den medlemsstat, hvor der ansøges om licens, jf. artikel 8, stk. 1, eller, for anvendelser i henhold til undtagelsen eller indskrænkningen, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i den medlemsstat, hvor kulturarvsinstitutionen er etableret. Hvis der er dokumentation, såsom værkernes eller de andre frembringelsers oprindelse, for at antyde, at rettighedshavernes bevidsthed kan øges mere effektivt i andre medlemsstater eller tredjelande, skal sådanne bekendtgørelsesforanstaltninger også omfatte disse medlemsstater og tredjelande.

Artikel 11

Interessentdialog

Medlemsstaterne konsulterer rettighedshavere, kollektive forvaltningsorganisationer og kulturarvsinstitutioner inden for hver sektor, inden der fastsættes specifikke krav i henhold til artikel 8, stk. 2, og tilskynder til regelmæssig dialog mellem de organisationer, der er repræsentative for brugere og rettighedshavere, herunder kollektive forvaltningsorganisationer, samt andre eventuelle interessentorganisationer på et sektorspecifikt grundlag for at fremme relevansen og anvendeligheden af den licensordning, som er fastsat i artikel 8, stk. 1, og for at sikre, at de garantier for rettighedshavere, der omhandles i dette kapitel, er effektive.

Kapitel 2

Foranstaltninger til fremme af kollektive licenser

Artikel 12

Kollektive licenser med en udvidet virkning

1. Medlemsstaterne kan, for så vidt angår anvendelsen på deres område og med forbehold af de garantier, der er fastsat i denne artikel, fastsætte, at hvor en kollektiv forvaltningsorganisation, der er underlagt de nationale regler, som gennemfører direktiv 2014/26/EU, i overensstemmelse med sine mandater fra rettighedshaverne indgår en licensaftale om udnyttelse af værker eller andre frembringelser:
 - a) kan en sådan aftale udvides til at omfatte rettighederne hos rettighedshavere, som ikke har tilladt, at den pågældende kollektive forvaltningsorganisation repræsenterer dem ved overdragelse, licens eller anden kontraktmæssig aftale, eller
 - b) for så vidt angår en sådan aftale, at organisationen har et retligt mandat eller formodes at repræsentere rettighedshavere, der ikke har givet organisationen tilladelse i overensstemmelse hermed.

2. Medlemsstaterne sikrer, at den licensordning, der er omhandlet i stk. 1, kun benyttes inden for veldefinerede anvendelsesområder, hvor opnåelse af tilladelser fra rettighedshavere på individuelt grundlag typisk er så byrdefuld og upraktisk, at den krævede licenstransaktion sandsynligvis ikke vil finde sted på grund af karakteren af anvendelsen eller af de typer af værker eller andre frembringelser, der er tale om, og sikrer, at en sådan licensordning beskytter rettighedshavernes legitime interesser.
3. Med henblik på stk. 1 sørger medlemsstaterne for følgende garantier:
 - a) den kollektive forvaltningsorganisation på grundlag af sine mandater er tilstrækkelig repræsentativ for rettighedshavere i den relevante type af værker eller andre frembringelser og for de rettigheder, som licensen for den relevante medlemsstat omhandler
 - b) alle rettighedshavere er garanteret ligebehandling, herunder hvad angår betingelserne for licensen
 - c) rettighedshavere, der ikke har givet tilladelse til den organisation, der udsteder licensen, på et hvilket som helst tidspunkt let og effektivt kan udelukke deres værker eller andre frembringelser fra den licensordning, der er oprettet i overensstemmelse med denne artikel, og

d) der træffes passende bekendtgørelsesforanstaltninger i rimelig god tid, inden værkerne eller de andre frembringelser anvendes i henhold til licensen, for at oplyse rettighedshaverne om den kollektive forvaltningsorganisations mulighed for at udstede licens til værker eller andre frembringelser, om den licensudstedelse, der finder sted i overensstemmelse med denne artikel, og om de muligheder, der er til rådighed for rettighedshaverne, jf. litra c). Bekendtgørelsesforanstaltningerne skal være effektive, uden at der er behov for at informere hver enkelt rettighedshaver.

4. Denne artikel berører ikke anvendelsen af kollektive licensordninger med udvidet virkning i overensstemmelse med andre bestemmelser i EU-retten, herunder bestemmelser, der tillader undtagelser eller indskrænkninger.

Denne artikel finder ikke anvendelse på obligatorisk kollektiv forvaltning af rettigheder.

Artikel 7 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse på den licensordning, der er omhandlet i nærværende artikel.

5. Hvis en medlemsstat i sin nationale ret indfører en licensordning i overensstemmelse med denne artikel, underretter den pågældende medlemsstat Kommissionen om anvendelsesområdet for de tilsvarende nationale bestemmelser, om de formål og de typer af licenser, der kan indføres i henhold til disse bestemmelser, om kontaktoplysningerne for organisationer, der udsteder licenser i overensstemmelse med denne licensordning, og om den måde, hvorpå oplysninger om licensudstedelsen og om mulighederne, der er til rådighed for rettighedshavere, jf. stk. 3, litra c), kan indhentes. Kommissionen offentliggør disse oplysninger.
6. På grundlag af de oplysninger, der er modtaget i henhold til nærværende artikels stk. 5, og af drøftelserne i det i artikel 12, stk. 3, i direktiv 2001/29/EF omhandlede kontaktudvalg, forelægger Kommissionen senest den 10. april 2021 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen i Unionen af de i nærværende artikels stk. 1 omhandlede licensordninger, deres indvirkning på licensudstedelse og rettighedshavere, herunder rettighedshavere, der ikke er medlemmer af den organisation, der udsteder licenserne, eller som er statsborgere eller bosiddende i en anden medlemsstat, deres effektivitet med hensyn til at fremme udbredelsen af kulturelt indhold og deres indvirkning på det indre marked, herunder grænseoverskridende levering af tjenesteydelser og konkurrence. Denne rapport ledsages, hvis det er relevant, af et lovgivningsmæssigt forslag, herunder vedrørende den grænseoverskridende virkning af sådanne nationale ordninger.

Kapitel 3

Adgang til og tilgængelighed af audiovisuelle værker på video on demand-platforme

Artikel 13

Forhandlingsordning

Medlemsstaterne sikrer, at parter, der oplever vanskeligheder i forbindelse med udstedelse af licensrettigheder, når de forsøger at indgå en aftale med henblik på at stille audiovisuelle værker til rådighed på video on demand-tjenester, kan få bistand af et uafhængigt organ eller af mæglere. Det uafhængige organ, der oprettes eller udpeges af en medlemsstat med henblik på denne artikel, samt mæglere skal yde bistand til parterne i deres forhandlinger og hjælper parterne til at nå til enighed, herunder, hvor det er relevant, ved at forelægge dem forslag.

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen det organ eller de mæglere, som er omhandlet i første stykke, senest den ... [24 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden]. Hvor medlemsstaterne har valgt at benytte sig af mægling, skal meddelelsen til Kommissionen mindst omfatte den kilde, hvor der kan findes relevante oplysninger om de bemyndigede mæglere, hvis den er tilgængelig.

Kapitel 4

Billedkunstværker i det offentlige domæne

Artikel 14

Billedkunstværker i det offentlige domæne

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at når beskyttelsen af et billedkunstværk er udløbet, er ethvert materiale, der hidrører fra reproduktion af det pågældende værk, ikke omfattet af ophavsret eller beslægtede rettigheder, medmindre det materiale, der hidrører fra denne reproduktion, er originalt i den forstand, at det er ophavsmandens egen intellektuelle frembringelse.

AFSNIT IV

FORANSTALTNINGER TIL AT SKABE EN VELFUNDERENDE MARKEDSPLADS FOR OPHAVSRET

Kapitel 1

Rettigheder i publikationer

Artikel 15

Beskyttelse af pressepublikationer med henblik på onlineanvendelse

1. Medlemsstaterne sørger for, at udgiverne af publikationer, der er etableret i en medlemsstat, indrømmes de i artikel 2 og artikel 3, stk. 2, i direktiv 2001/29/EF fastsatte rettigheder med hensyn til udbydere af informationssamfundstjenesters onlineanvendelse af deres pressepublikationer.

De i første afsnit fastsatte rettigheder gælder ikke for private eller ikkekommercielle anvendelser af pressepublikationer, som foretages af individuelle brugere.

Den beskyttelse, der ydes i henhold til første afsnit, finder ikke anvendelse på brug af hyperlinks.

De i første afsnit fastsatte rettigheder gælder ikke for anvendelsen af enkelte ord eller meget korte uddrag af en pressepublikation.

2. De i stk. 1 fastsatte rettigheder berører på ingen måde rettigheder, der i henhold til EU-retten er indrømmet ophavsmænd og andre rettighedshavere med hensyn til de værker og andre frembringelser, der indgår i en pressepublikation. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes over for disse ophavsmænd eller andre rettighedshavere, og de kan navnlig ikke fratage dem deres ret til at udnytte deres værker og andre frembringelser uafhængigt af den pressepublikation, som de indgår i.

Når et værk eller en anden frembringelse indgår i en pressepublikation på grundlag af en ikkeeksklusiv licens, kan de rettigheder, der er fastsat i stk. 1, ikke påberåbes for at forbyde andre autoriserede brugere anvendelse heraf. De i stk. 1 fastsatte rettigheder kan ikke påberåbes for at forbyde anvendelsen af værker eller andre frembringelser, hvis beskyttelse er udløbet.

3. Artikel 5-8 i direktiv 2001/29/EF, direktiv 2012/28/EU og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1564¹ finder tilsvarende anvendelse for så vidt angår de rettigheder, der er fastsat i nærværende artikels stk. 1.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1564 af 13. september 2017 om visse tilladte former for anvendelse af visse værker og andre frembringelser, der er beskyttet af ophavsret og beslægtede rettigheder, til gavn for personer, der er blinde eller synshæmmede eller på anden måde har et læsehandicap, og om ændring af direktiv 2001/29/EF om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EUT L 242 af 20.9.2017, s. 6).

4. De i stk. 1 fastsatte rettigheder udløber to år efter udgivelsen af pressepublikationen. Denne frist beregnes fra den 1. januar året efter datoen for udgivelse af pressepublikationen.

Stk. 1 finder ikke anvendelse på pressepublikationer, der blev udgivet første gang inden den ... [datoen for dette direktivs ikrafttræden].

5. Medlemsstaterne fastsætter, at ophavsmænd til værker, der indgår i en pressepublikation, modtager en passende andel af de indtægter, som presseudgivere modtager for udbydere af informationssamfundstjenesters anvendelse af deres pressepublikationer.

Artikel 16

Krav om rimelig kompensation

I tilfælde, hvor ophavsmanden har overdraget en rettighed eller udstedt en licensrettighed til en udgiver, kan medlemsstaterne fastsætte, at en sådan overdragelse eller licens udgør et tilstrækkeligt retsgrundlag for, at udgiveren kan være berettiget til en del af kompensationen for den anvendelse af værket, som har fundet sted i henhold til en undtagelse fra eller indskrænkning af den rettighed, som er blevet overdraget, eller hvortil der er blevet udstedt licens.

Første stykke berører ikke eksisterende og fremtidige ordninger i medlemsstaterne vedrørende offentlige udlånsrettigheder.

Kapitel 2

Visse anvendelser af beskyttet indhold via onlinetjenester

Artikel 17

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenesters anvendelse af beskyttet indhold

1. Medlemsstaterne fastsætter, at en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden med henblik på dette direktiv, når den pågældende giver offentlig adgang til ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, der uploades af brugerne.

En udbyder af onlineindholdsdelingstjenester skal derfor indhente tilladelse fra de i artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2001/29/EF omhandlede rettighedshavere, f.eks. ved at indgå en licensaftale, med henblik på at overføre værker eller andre frembringelser til almenheden eller stille dem til rådighed for almenheden.

2. Medlemsstaterne sørger for, at når en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester har indhentet en tilladelse, f.eks. ved at indgå en licensaftale, omfatter denne tilladelse også handlinger, der udføres af brugere af de tjenester, der er omfattet af anvendelsesområdet for artikel 3 i direktiv 2001/29/EF, når de ikke handler på et kommercielt grundlag, eller når deres aktivitet ikke skaber betydelige indtægter.

3. Når en udbyder af onlineindholdsdelingstjenester foretager en overføring til almenheden eller tilrådighedsstillelse for almenheden på de betingelser, der er fastsat i nærværende artikel, finder den ansvarsbegrænsning, der er fastsat i artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF, ikke anvendelse på de situationer, der er omfattet af nærværende artikel.

Dette stykkes første afsnit berører ikke den eventuelle anvendelse af artikel 14, stk. 1, i direktiv 2000/31/EF på disse tjenesteudbydere til formål, der ikke er omfattet af nærværende direktivs anvendelsesområde.

4. Hvis der ikke er givet tilladelse, er udbydere af onlineindholdsdelingstjenester ansvarlige for uautoriseret overføring til almenheden, herunder tilrådighedsstillelse for almenheden, af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, medmindre tjenesteudbyderne påviser, at de har:

a) gjort deres bedste indsats for at opnå en tilladelse, og

- b) i overensstemmelse med de høje branchestandarder for erhvervsmæssig diligenspligt gjort deres bedste for at sikre, at specifikke værker og andre frembringelser, for hvilke rettighedshaverne har givet tjenesteudbyderne de relevante og nødvendige oplysninger, ikke er tilgængelige, og under alle omstændigheder
 - c) handlet hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkelig begrundet meddelelse fra rettighedshaverne for at blokere adgangen til eller fjerne de værker og andre frembringelser, der er givet meddelelse om, fra deres websteder, og gjort deres bedste indsats for at forhindre, at de fremover uploades, i overensstemmelse med litra b).
5. Ved fastlæggelsen af, om tjenesteudbyderen har opfyldt sine forpligtelser i henhold til stk. 4 og i lyset af proportionalitetsprincippet, tages bl.a. følgende elementer i betragtning:
- a) tjenestens type, publikum og størrelse og typen af værker eller andre frembringelser, som uploades af tjenestens brugere, og
 - b) tilgængeligheden af egnede og effektive midler og deres omkostninger for tjenesteudbyderne.

6. Medlemsstaterne fastsætter, at for så vidt angår nye udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, hvis tjenester har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, og som har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR beregnet i henhold til Kommissionens henstilling 2003/361/EF¹, er betingelserne i henhold til ansvarsordningen i stk. 4, begrænset til overholdelse af stk. 4, litra a), og til at handle hurtigt efter at have modtaget en tilstrækkeligt begrundet meddelelse for at blokere adgangen til de meddelte værker eller andre frembringelser eller fjerne værkerne eller de andre frembringelser fra deres websteder.

Hvis det gennemsnitlige antal af sådanne tjenesteudbyderes unikke besøgende pr. måned overstiger 5 millioner, beregnet på grundlag af det forrige kalenderår, skal de også påvise, at de har gjort deres bedste indsats for at forhindre yderligere upload af de værker og andre frembringelser, de har modtaget meddelelse om, og som de har modtaget relevante og nødvendige oplysninger om fra rettighedshaverne.

7. Samarbejdet mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere må ikke føre til blokering af adgangen til værker eller andre frembringelser, der uploades af brugere, og som ikke krænker ophavsret og beslægtede rettigheder, herunder når sådanne værker eller frembringelser er omfattet af en undtagelse eller indskrænkning.

¹ Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36).

Medlemsstaterne sikrer, at brugere i hver medlemsstat kan henholde sig til enhver af følgende eksisterende undtagelser eller indskrænkninger, når de uploader og stiller indhold, der genereres af brugerne, til rådighed på onlineindholdsdelingstjenester:

- a) citater, kritik, anmeldelser
- b) anvendelse med henblik på karikatur, parodi eller pastiche

8. Anvendelsen af denne artikel medfører ikke nogen generel overvågningsforpligtelse.

Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester efter anmodning fra rettighedshaverne skal give disse tilstrækkelige oplysninger om, hvordan deres praksis fungerer med hensyn til det samarbejde, der er omhandlet i stk. 4, og, når der er indgået licensaftaler mellem tjenesteudbydere og rettighedshavere, oplysninger om anvendelsen af indhold, der er omfattet af aftalerne.

9. Medlemsstaterne sørger for, at udbydere af onlineindholdsdelingstjenester etablerer en effektiv og hurtig klageordning, som står til rådighed for brugerne af deres tjenester i tilfælde af uenighed om blokering af adgang til eller fjernelse af værker eller andre frembringelser, som de har uploadet.

Hvis rettighedshavere anmoder om, at adgangen til deres specifikke værker eller andre frembringelser blokeres, eller at disse værker eller andre frembringelser fjernes, skal de behørigt begrunde deres anmodninger. Klager, der indgives i henhold til den i første afsnit fastsatte ordning, skal behandles uden unødigt forsinkelse, og afgørelser om at blokere adgangen til eller fjerne indhold, der er uploadet, skal underkastes menneskelig kontrol. Medlemsstaterne sikrer også, at der findes udenretslige ordninger for tvistbilæggelse. Sådanne ordninger skal gøre det muligt at bilægge tvister upartisk og fratager ikke brugeren den retsbeskyttelse, der er fastsat i national ret, uden at dette berører brugernes ret til at anvende effektive retsmidler. Medlemsstaterne sikrer navnlig, at brugere har adgang til en domstol eller en anden relevant retslig myndighed for at påberåbe sig brugen af en undtagelse fra eller en indskrænkning af reglerne om ophavsret og beslægtede rettigheder.

Dette direktiv berører på ingen måde lovlig anvendelse, såsom anvendelse i henhold til undtagelser eller indskrænkninger, der er fastsat i EU-retten, og må ikke føre til identifikation af enkelte brugere eller behandling af personoplysninger, medmindre dette sker i overensstemmelse med direktiv 2002/58/EF og forordning (EU) 2016/679.

Udbydere af onlineindholdsdelingstjenester skal i deres vilkår og betingelser informere brugerne om, at de kan anvende værker og andre frembringelser i henhold til undtagelser fra eller indskrænkninger af ophavsret og beslægtede rettigheder, der er fastsat i EU-retten.

10. Fra den ... [datoen for dette direktivs ikrafttræden] arrangerer Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne interessentdialoger for at drøfte bedste praksis for samarbejdet mellem udbydere af onlineindholdsdelingstjenester og rettighedshavere. Kommissionen udarbejder i samråd med udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, rettighedshavere, brugerorganisationer og andre relevante interessenter og under hensyntagen til resultaterne af interessentdialogerne vejledning om anvendelsen af denne artikel, navnlig for så vidt angår det samarbejde, der er omhandlet i stk. 4. Når der drøftes bedste praksis, tages der bl.a. hensyn til behovet for at sikre balance mellem grundlæggende rettigheder og til anvendelsen af undtagelser og indskrænkninger. I forbindelse med denne interessentdialog skal brugerorganisationer have adgang til tilstrækkelige oplysninger fra udbydere af onlineindholdsdelingstjenester om deres praksis hvad angår stk. 4.

Kapitel 3

Rimeligt vederlag til ophavsmænd og udøvende kunstnere i aftaler om udnyttelse

Artikel 18

Princippet om passende og forholdsmæssig aflønning

1. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere, når de udsteder licenser eller overdrager deres eksklusive rettigheder til udnyttelse af deres værker eller andre frembringelser, har ret til passende og forholdsmæssigt vederlag.
2. Ved gennemførelsen af det i stk. 1 fastsatte princip i national ret kan medlemsstaterne frit anvende forskellige ordninger, og de skal tage hensyn til princippet om aftalefrihed og en rimelig balance mellem rettigheder og interesser.

Artikel 19

Gennemsigtighedsforpligtelse

1. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere regelmæssigt, mindst en gang om året og under hensyntagen til de særlige karakteristika, der er knyttet til hver enkelt sektor, får opdaterede, relevante og omfattende oplysninger om udnyttelsen af deres værker og fremførelser fra de parter, som de har udstedt licens eller overdraget deres rettigheder til, eller efterfølgende rettighedshavere eller licensmodtagere, navnlig med hensyn til udnyttelsesmåden, alle genererede indtægter og skyldige vederlag.
2. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere eller deres repræsentanter, hvis der efterfølgende er blevet udstedt licens til de i stk. 1 omhandlede rettigheder, på deres anmodning modtager yderligere oplysninger fra underlicenstagere, i tilfælde af at deres første aftalepartner ikke er i besiddelse af alle de oplysninger, der er nødvendige med henblik på stk. 1.

Når der anmodes om disse yderligere oplysninger, giver ophavsmænds og udøvende kunstners første aftalepartner oplysninger om disse underlicenstageres identitet.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at enhver anmodning til underlicenstagere i henhold til første afsnit skal ske direkte eller indirekte gennem ophavsmandens eller den udøvende kunstners aftalepartner.

3. Forpligtelsen fastsat i stk. 1, skal være forholdsmæssig og effektiv og sikre høj gennemsigtighed i alle sektorer. Medlemsstaterne kan fastsætte, at i behørigt begrundede tilfælde, hvor den administrative byrde som følge af forpligtelsen fastsat i stk. 1 ville blive uforholdsmæssigt stor i lyset af indtægterne fra udnyttelsen af værket eller fremførelsen, er forpligtelsen begrænset til de typer og omfanget af de oplysninger, der med rimelighed kan forventes i sådanne tilfælde.
4. Medlemsstaterne kan beslutte, at kravet fastsat i nærværende artikels stk. 1 ikke finder anvendelse, når bidraget fra ophavsmanden eller den udøvende kunstner ikke har væsentlig betydning for værket eller fremførelsen som helhed, medmindre ophavsmanden eller den udøvende kunstner godtgør, at vedkommende har brug for oplysningerne for at kunne udøve sine rettigheder i henhold til artikel 20, stk. 1, og anmoder om oplysningerne til dette formål.
5. Medlemsstaterne kan fastsætte, at for så vidt angår aftaler, der er underlagt eller baseret på kollektive overenskomster, finder gennemsigtighedsreglerne i de relevante kollektive overenskomster anvendelse, på betingelse af at disse regler opfylder kriterierne fastsat i stk. 1-3.
6. Når artikel 18 i direktiv 2014/26/EU finder anvendelse, finder forpligtelsen i nærværende artikels stk. 1 ikke anvendelse på aftaler, der er indgået af enheder som defineret i nævnte direktivs artikel 3, litra a) og b), eller af andre enheder, der er omfattet af de nationale regler, der gennemfører nævnte direktiv.

Artikel 20
Aftalejusteringsordning

1. Medlemsstaterne sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere eller deres repræsentanter i tilfælde, hvor der ikke findes nogen gældende kollektiv overenskomst, der fastsætter en ordning, der er sammenlignelig med den, der er fastsat i denne artikel, har ret til at kræve yderligere, passende og rimeligt vederlag fra den part, med hvem de har indgået en aftale angående udnyttelsen af deres rettigheder, eller fra de efterfølgende rettighedshavere eller licensmodtagere i forhold til en sådan part, hvis det oprindeligt aftalte vederlag viser sig at være uforholdsmæssigt lavt sammenlignet med alle de efterfølgende relevante indtægter som følge af udnyttelsen af værkerne eller opførelserne.
2. Nærværende artikels stk. 1 finder ikke anvendelse på aftaler, der er indgået af enheder som defineret i artikel 3, litra a) og b), i direktiv 2014/26/EU eller af andre enheder, der allerede er omfattet af de nationale regler, der gennemfører nævnte direktiv.

Artikel 21

Alternativ tvistbilæggelsesprocedure

Medlemsstaterne fastsætter, at tvister vedrørende gennemsigtighedsforpligtelsen efter artikel 19 og aftalejusteringsordningen efter artikel 20 kan underkastes en frivillig alternativ tvistbilæggelsesprocedure. Medlemsstaterne sikrer, at organisationer, der repræsenterer ophavsmænd og udøvende kunstnere, kan indlede sådanne procedurer på anmodning af en eller flere ophavsmænd eller udøvende kunstnere.

Artikel 22

Tilbagekaldelsesret

1. Medlemsstaterne sikrer, at når en ophavsmand eller en udøvende kunstner har udstedt licens eller overdraget sine rettigheder til et værk eller andre beskyttede frembringelser på et eksklusivt grundlag, kan ophavsmanden eller den udøvende kunstner helt eller delvist tilbagekalde licensen eller overdragelsen af rettigheder, såfremt værket eller de andre beskyttede frembringelser ikke udnyttes.
2. Særlige bestemmelser vedrørende den i stk. 1 fastsatte tilbagekaldelsesordning kan fastsættes i national ret, idet der tages hensyn til følgende:
 - a) de særlige forhold i de forskellige sektorer og de forskellige typer af værker og fremførelser, og

- b) hvis et værk eller en anden frembringelse indeholder bidrag fra mere end én ophavsmand eller udøvende kunstner, den relative betydning af de enkelte bidrag og de legitime interesser hos alle ophavsmænd og udøvende kunstnere, der berøres af en enkelt ophavsmands eller udøvende kunstners anvendelse af tilbagekaldelsesordningen.

Medlemsstaterne kan udelukke værker eller andre frembringelser fra tilbagekaldelsesordningens anvendelsesområde, hvis sådanne værker eller andre frembringelser normalt indeholder bidrag fra flere forskellige ophavsmænd eller udøvende kunstnere.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at tilbagekaldelsesordningen kun kan anvendes inden for en bestemt tidsramme, når en sådan begrænsning er behørigt begrundet af de særlige forhold, der gør sig gældende for den pågældende sektor eller af den pågældende type af værk eller anden frembringelse.

Medlemsstaterne kan fastsætte, at ophavsmænd eller udøvende kunstnere kan vælge at ophæve kontraktens eksklusive karakter i stedet for at tilbagekalde licensen eller overdragelsen af rettighederne.

3. Medlemsstaterne fastsætter, at den i stk. 1. omhandlede tilbagekaldelse kun kan foretages efter en rimelig tidsfrist efter indgåelsen af licensaftalen eller overdragelsen af rettighederne. Ophavsmanden eller den udøvende kunstner underretter den person, som har fået udstedt licens eller har fået overdraget rettighederne, og fastsætter en passende frist for, hvornår udnyttelsen af de rettigheder, som er omfattet af licensen eller overførslen, skal finde sted. Efter udløbet af denne frist kan ophavsmanden eller den udøvende kunstner vælge at ophæve kontraktens eksklusive karakter i stedet for at tilbagekalde licensen eller overdragelsen af rettighederne.
4. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis den manglende udnyttelse overvejende skyldes omstændigheder, som ophavsmanden eller den udøvende kunstner med rimelighed kan forventes at afhjælpe.
5. Medlemsstaterne kan fastsætte, at enhver aftalebestemmelse, der afviger fra tilbagekaldelsesordningen i stk. 1, kun kan håndhæves, hvis den er baseret på en kollektiv overenskomst.

Artikel 23

Almindelige bestemmelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle aftalebestemmelser, der forhindrer overholdelse af bestemmelserne i artikel 19, 20 og 21, ikke kan håndhæves over for ophavsmænd og udøvende kunstnere.
2. Medlemsstaterne fastsætter, at artikel 18-22 i dette direktiv ikke finder anvendelse på ophavsmænd til et edb-program som omhandlet i artikel 2 i direktiv 2009/24/EF.

AFSNIT V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 24

Ændringer af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF

1. Direktiv 96/9/EF ændres således:

a) Artikel 6, stk. 2, litra b), affattes således:

"b) når der udelukkende er tale om anvendelse med henblik på illustration ved undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden angives, og i det omfang, som det ikkekommercielle formål berettiger, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) ...⁺

* Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/... af ... om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (EUT L ...)."

⁺ EUT: Indsæt venligst nærværende direktivs nummer, dato og EUT-henvisning (PE-CONS 51/19 - 2016/0280 (COD)).

b) Artikel 9, litra b), affattes således:

"b) når der er tale om udtræk med henblik på illustration ved undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden angives, og i det omfang, som det ikkekommercielle formål berettiger, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved direktiv (EU) ...⁺".

2. Direktiv 2001/29/EF ændres således:

a) Artikel 5, stk. 2, litra c), affattes således:

"c) særlige reproduktionshandlinger, som foretages af offentligt tilgængelige biblioteker, uddannelsesinstitutioner eller museer, eller af arkiver, og som ikke har til formål at opnå direkte eller indirekte økonomiske eller kommercielle fordele, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved direktiv Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) ...⁺⁺

* Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/... af ... om ophavsret og beslægtede rettigheder på det digitale indre marked og om ændring af direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF (EUT L ...)."

⁺ EUT: Indsæt venligst nummeret på nærværende direktiv (PE-CONS 51/19 - 2016/0280 (COD)).

⁺⁺ EUT: Indsæt venligst nærværende direktivs nummer, dato og EUT-henvisning (PE-CONS 51/19 - 2016/0280 (COD)).

b) Artikel 5, stk. 3, litra a), affattes således:

"a) hvis der udelukkende er tale om anvendelse til anskueliggørelse i forbindelse med undervisning eller med henblik på videnskabelig forskning, såfremt kilden med ophavsmandens navn angives, medmindre dette viser sig umuligt, og det sker i et omfang, som det ikkekommercielle formål berettiger til, uden at dette berører de undtagelser og indskrænkninger, som er fastsat ved direktiv (EU) ...⁺".

c) I artikel 12, stk. 4, tilføjes følgende litraer:

"e) at undersøge virkningen af gennemførelsen af direktiv (EU) ...⁺ på det indre markeds funktion og fremhæve eventuelle vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen

f) at fremme udvekslingen af oplysninger om relevant udvikling inden for lovgivning og retspraksis samt om den praktiske anvendelse af de foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet for at gennemføre direktiv (EU) ...⁺

g) at drøfte alle andre spørgsmål vedrørende anvendelsen af direktiv (EU) ...⁺."

⁺ EUT: Indsæt venligst nummeret på nærværende direktiv (PE-CONS 51/19 - 2016/0280 (COD)).

Artikel 25
Forholdet til undtagelser og indskrænkninger
fastsat i andre direktiver

Medlemsstaterne kan for anvendelser eller områder, der er omfattet af undtagelserne eller indskrænkningerne i dette direktiv, vedtage eller opretholde bredere bestemmelser, der er forenelige med undtagelserne og indskrænkningerne fastsat i direktiv 96/9/EF og 2001/29/EF.

Artikel 26
Anvendelsestidspunkt

1. Dette direktiv gælder for alle værker og andre frembringelser, der er beskyttet af nationale regler om ophavsret den ... [24 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] eller derefter.
2. Dette direktiv berører ikke handlinger foretaget og rettigheder erhvervet inden den ... [24 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden].

Artikel 27

Overgangsbestemmelse

Aftaler om ophavsmænds og udøvende kunstners licensrettigheder eller overdragelse af deres rettigheder skal være underlagt gennemsigtighedsforpligtelsen fastsat i artikel 19 fra den ... [36 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden].

Artikel 28

Beskyttelse af personoplysninger

Behandling af personoplysninger i medfør af dette direktiv skal udføres i overensstemmelse med direktiv 2002/58/EF og forordning (EU) 2016/679.

Artikel 29

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den ... [24 måneder efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 30

Gennemgang

1. Tidligst den ... [7 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] foretager Kommissionen en gennemgang af dette direktiv og forelægger en rapport om de vigtigste resultater for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

Kommissionen vurderer senest den ... [5 år efter datoen for dette direktivs ikrafttræden] virkningen af den særlige ansvarsordning fastsat i artikel 17, der finder anvendelse på udbydere af onlineindholdsdelingstjenester, der har en årlig omsætning på under 10 mio. EUR, og hvis tjenester har været til rådighed for almenheden i Unionen i mindre end tre år, jf. artikel 17, stk. 6, og træffer, hvis det er relevant, foranstaltninger i overensstemmelse med konklusionerne af dens vurdering.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen de oplysninger, som er nødvendige for udarbejdelsen af den rapport, der omhandles i stk. 1.

Artikel 31
Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 32
Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i ..., den ...

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand
